

ELEKTROPRIVREDA

LIST ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE A.D. NIKŠIĆ

ISSN 1805136 | BROJ 399. | NIKŠIĆ | SEPTEMBAR 2020.

EPCG DODIJELJEN AKT O KONCESIJI
ZA IZGRADNJU HE "KOMARNICA"

Novi kWh "zelene" energije

STR. 07

WWW.EPCG.COM

11. STIGLE PONUDE ZA KAPITALNI REMONT A3 U HE PIVA!

18. POČELO OZELENJIVANJE DEPONIJE "MALJEVAC" U PLJEVLJIMA

31. PREKO DVIJE I PO HILJADE POTPISANIH SPORAZUMA

Sadržaj

04. POVODI: OBILJEŽENO 110 GODINA ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE U GODINI JUBILEJA U FOKUSU RAZVOJNI PROJEKTI

07. EPCG DODIJELJEN AKT O KONCESIJI ZA IZGRADNJU HE „KOMARNICA“ OTVORENO NOVO POGLAVLJE CRNOGORSKE ENERGETIKE

10. AKTUELNO: FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA PRVU POLOVINU 2020. GODINE DOBIT KOMPANIJE 2,1 MILION EURA

11. AKTUELNO: POČINJE REVITALIZACIJA GRAĐEVINSKOG DIJELA SISTEMA HE PERUĆICA: DVA UGOVORA ZA OPAČICU I MOŠTANICU

12. AKTUELNO: REDOVNI REMONT I REVITALIZACIJA HE „PERUĆICA“ NOVI TRANSFORMATORI ZA VEĆU SIGURNOST

16. AKTUELNO: HE PIVA ZAOKRUŽUJE INVESTICIONI CIKLUS STIGLE PONUDE ZA KAPITALNI REMONT A3!

18. AKTUELNO: POČELO OZELENJIVANJE DEPONIJE "MALJEVAC" U PLJEVLJIMA NOVA PLUĆA GRADA

20. AKTUELNO: ZAVRŠENA MODERNIZACIJA MHE „GLAVA ZETE“: POVEĆANA SNAGA I POUZDANOST POSTROJENJA

21. DRUGI PIŠU: "POGLED", INŽINJERSKA KOMORA CRNE GORE EPCG: INVESTICIJA VRIJEDNA 60 MILIONA EURA

23. DRUGI PIŠU: KLIMATSKE PROMJENE: BRANE ODIGRALE KLJUČNU ULOGU U POGLEDU OGRANIČENJA PORASTA NIVOA MORA

25. OBJEKTIV: REDOVNA SKUPŠTINA AKCIONARA EPCG AD NIKŠIĆ USVOJEN IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2019. GODINU

26. RUP: NOVA RADIONICA OLAKŠALA USLOVE RADA NA SERVISIRANJU MEHANIZACIJE

40. **VRIJEDNA DONACIJA
EPCG AKUŠERSKOM
ODJELJENJU U KCCG**

44. **EPCG UZ PLIVAČKI
VATERPOLO KLUB
NIKŠIĆ**

29.
CEDIS:
**TOKOM LJETA INTENZIVNI RADOVI
NA ODRŽAVANJU MREŽE**

31.
**FC SNADBIJEVANJE
PODIJELIMO TERET 8:
PREKO DVIJE I PO HILJADE
POTPISANIH SPORAZUMA**

32.
IZMEĐU DVA BROJA:
**EPCG PODRŽALA KAMPANJU
INSTITUTA ZA JAVNO ZDRAVLJE**

40.
DRUŠTVO: **VRIJEDNA DONACIJA
NAŠE KOMPANIJE
EPCG POMOGLA REKONSTRUKCIJU
AKUŠERSKOG ODJELJENJA U KCCG**

42.
DRUŠTVO: **EPCG UZ PLIVAČKI
VATERPOLO KLUB NIKŠIĆ
USPJEŠAN KLUB UZ
USPJEŠNU KOMPANIJU!**

44.
NAŠ GOST: **MARIO HODŽIĆ -
NAJUSPJEŠNIJI SPORTISTA
CRNE GORE U 2019.
ROĐEN DA BUDE NAJBOLJI**

46.
PUTOPISNA REPORTAŽA:
**PROKLETIJE:
NAJLJEPŠI PLANINSKI VIJENAC
NA BALKANU**

ELEKTROPRIVREDA

Predsjednik odbora direktora
ĐOKO KRIVOKAPIĆ

Izvršni direktor
IGOR NOVELJIĆ

Izvršni rukovodilac direkcije za
ljudske resurse
PREDRAG KRIVOKAPIĆ

Rukovodilac sektora za
korporativne komunikacije
RAJKO ŠEBEK
rajko.sebek@epcg.com

Specijalista za internu
komunikaciju
MITAR VUČKOVIĆ
mitar.vuckovic@epcg.com

Glavni i odgovorni urednik
MIODRAG VUKOVIĆ
miodrag.vukovic@epcg.com

Redakcija
TATJANA KNEŽEVIĆ PERIŠIĆ
tatjana.perisic@epcg.com

Dizajn i priprema za štampu
STUDIO 081 D.O.O.
hello@studio081.me

Adresa redakcije: Ulica Vuka
Karadžića 2 Nikšić

Tel/Fax: 040/204-223

E-mail: list.epcg@epcg.com

Web site: www.epcg.com

Izdavač: Elektroprivreda Crne
Gore AD Nikšić

Tiraž: 1200

Štampa: Grafo Group

OBILJEŽENO 110 GODINA ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE

U godini jubileja u fokusu razvojni projekti

U jubilarnoj 2020. godini, Elektroprivreda Crne Gore opredijelila je i oko pola miliona eura za pomoć zdravstvenom i obrazovnom sistemu Crne Gore u cilju unapređenja kvaliteta života građana, na lokalnom i nacionalnom nivou

www.epcg.com

Elektroprivreda Crne Gore obilježava, ove godine, jubilej - 110 godina postojanja i uspješnog rada u znak sjećanja na 19. avgust 1910. godine, kada je crnogorski suveren Nikola I, povodom proglašenja Crne Gore kraljevinom, na Cetinju ozvaničio rad prve električne centrale u našoj zemlji.

Izvršni direktor EPCG, Igor Noveljić, osvrćući se na do sada postignute rezultate i planove za naredni period istakao je da je prioritet u razvoju elektroenergetskog sektora, prepoznat novim investicionim ciklusom EPCG, ulaganje u obnovljive izvore energije usklađeno sa energetske i klimatskim politikama EU koje predviđaju diversifikaciju proizvodnje kroz izgradnju novih solarnih fotona-ponskih elektrana i vjetroelektrana u saradnji sa renomiranim partnerima.

IGOR NOVELJIĆ

NOVELJIĆ: U periodu 2020-2024, kroz dvije faze, u saradnji sa finskom nacionalnom energetske kompanijom, „Fortum“, i najvećim EPC ugovaračem u oblasti solarnih elektrana, kompanijom „Sterling & Willson“, biće izgrađena SE „Briska Gora“ ukupne snage od 250 MW i očekivane godišnje proizvodnje od 450 GWh električne energije. Puštanje u rad VE „Gvozd“ - vjetroparka snage 54,6 MW i godišnje proizvodnje od 150 GWh, predviđeno je krajem 2022. godine.

Noveljić je podsjetio da su, u saradnji sa njemačkom razvojnom bankom, u fazi implementacije projekti rekonstrukcije i modernizacije HE "Piva", vrijedni preko 16 miliona eura

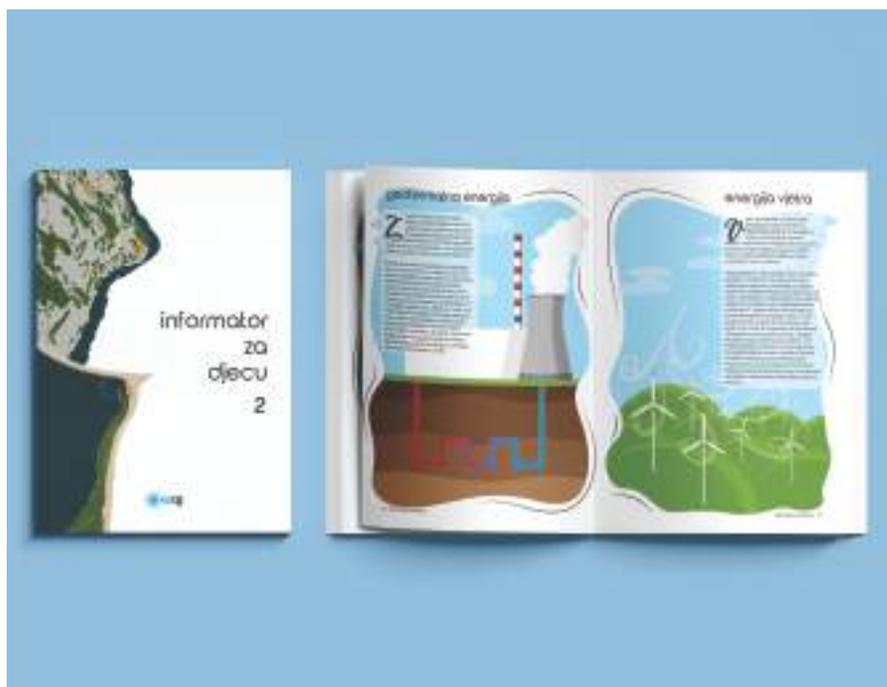
te rekonstrukcije i modernizacije HE „Perućica“ vrijednosti 33 miliona eura, dok sljedeće godine očekujemo potpisivanje ugovora za ugradnju osmog agregata u HE "Perućica" snage

58,5 MW ukupne vrijednosti 23 miliona eura, „čime ćemo bez bilo kakvih dodatnih zahvata na životnoj sredini doći do povećanja instalisane snage i ukupne proizvodnje elektrane“.

U Pljevljima realizujemo projekte ekološke rekonstrukcije termoelektrane i rekultivacije deponije „Maljevac“ ukupno vrijedne preko 65 miliona eura, dok smo preko 10 miliona uložili u projekte rekonstrukcije i modernizacije naših malih hidroelektrana što sami što u saradnji sa našim partnerom u kompaniji „Zeta Energy“, kompanijom NTE iz Norveške. Intenzivirali smo aktivnosti u vezi sa izgradnjom HE „Komarnica“, čija će izgradnja uz poštovanje najviših ekoloških standarda predstavljati jedan od ključnih poteza Crne Gore u pravcu energetske tranzicije prihvatljive sa stanovišta klimatskih promjena, istakao je Izvršni direktor EPCG.

Podsjetio je i na namjeru nacionalne elektroenergetske kompanije da i u okviru investicionog plana 2020-2024. godina zadrži potpuno isti kurs daljeg razvoja, što u konačnom, uvažavajući potrebno vrijeme izgradnje HE „Komarnica“, podrazumijeva preko 700 miliona eura vrijedne investicije, koje će se realizovati u narednom periodu.

U 110. godini postojanja i rada, Elektroprivreda Crne Gore je opredijelila i oko pola miliona eura za pomoć zdravstvenom i obrazovnom sistemu Crne Gore u cilju unapređenja kvaliteta života građana, na lokalnom i nacionalnom nivou. Povodom 110 godina, EPCG je izdala monografiju "Istorija crnogorske elektroprivrede", kao i dvije edukativne publikacije, slikovnicu za najmlađe – „Naša dobra energija“ i „Informator za djecu 2“.

MONOGRAFIJA

Monografija „Istorija crnogorske elektroprivrede“, izdata povodom 110 godina postojanja Elektroprivrede Crne Gore, predstavlja drugo dopunjeno izdanje knjige „Sto godina crnogorske elektroprivrede“, objavljenog na stogodišnjicu nacionalne elektroenergetske kompanije, 2010. godine. Monografija je djelo istog autorskog tima konstituisanog od eminentnih crnogorskih historičara koje predvodi prof. dr Živko Andrijašević. Bogato je ilustrovana i štampana u tiražu od 500 primjeraka.

U nastavku pročitajte odlomak iz Predgovora ovog kapitalno važnog djela za crnogorsku elektroenergetiku:

– Prva monografija o razvoju crnogorske elektroprivrede od 1910. do 2010. godine, koja je objavljena u godini jubileja, imala je, naravno, i svojih nedostataka. Kao što je već ranije rečeno, ona je pisana s namjerom da ukaže na najvažnije tokove razvoja ove privredne grane, pa je stoga u pojedinim djelovima bilo neophodno sažimanje teksta i eliminacija informacija koje imaju svojstva korisnog detalja. Zbog toga se desilo da se personalni doprinosi i uloge u razvoju ove privredne grane svedu na najmanju mjeru, iako ljudi koji su stvarali ovu granu crnogorske privrede zaslužuju da ne budu zaboravljeni. Da je u obradi problematike primjenjen kapilarni princip, koji bi razvoj jedne velike privredne grane tretirao kroz personalne doprinose, monografija bi u pojedinim segmentima postala nalik spomenici nekog preduzeća ili škole, što bi dovelo u pitanje konceptijsku i metodološku dosljednost.

Bilo je i slučajeva da su mnoga zaslužna imena iz istorije crnogorske elektroprivrede izostavljena zbog nepostojanja relevantnih podataka o njima, a ne zbog procjene autora o njihovoj minornosti. Autori su se dosljedno trudili da ne izriču vrijednosne sudove o doprinosu pojedinih ličnosti razvoju crnogorske elektroprivrede, iako mnogi od njih zaslužuju da u stručnim radovima njihov doprinos bude konstatovan. Ipak, publikacije kao što je ova, u kojoj se daje opšti pregled procesa koji traje čitav vijek, nijesu prikladne za takvu vrstu vrijednovanja, niti su historičari kompetentni da sude o nečijem dometu ili doprinosu u struci koja nije njihova. A pogotovo da prave vrijednosne komparacije između ličnosti koje pripadaju ovoj privrednoj grani.

Autori takođe nijesu željeli, a ni bili u stanju, da od istorije crnogorske elektroprivrede naprave stručnu publikaciju iz oblasti tehničkih nauka, iako je bilo i takvih očekivanja. Cilj autora monografije prvenstveno je bio da se ukažu na glavne pravce i procese u razvoju crnogorske elektroprivrede, da ukažu na razvoj i strukturu institucija koje pripadaju ovoj privrednoj grani te da iznesu podatke koji svjedoče o stanju i

razvoju ove privredne grane u Crnoj Gori. Vjerujemo da je taj zadatak, uz obavezna ograničenja koja nameće unaprijed utvrđeni obim publikacije, u najvećoj mjeri ispunjen.

Drugo izdanje monografije „Sto godina crnogorske elektroprivrede“ pojavljuje se deset godina kasnije, uz izvjesne promjene u sadržaju i novo poglavlje koje se odnosi na razvoj crnogorske elektroprivrede od 2010. do 2020. godine. U dogovoru sa izdavačem, prvobitni sadržaj je neznatno redukovan, a knjizi je pridodato poglavlje o razvoju elektroprivrede poslije 2010. godine. I ovo poglavlje pisano je na osnovu zvaničnih materijala EPCG i službenog glasila kompanije. U novom poglavlju napravljen je pregled poslovanja i razvoja crnogorske elektroprivrede, odnosno, kompanije EPCG, uz navođenje relevantnih i provjerljivih podataka. Nova struktura knjige zahtijevala je i promjenu naslova prvog izdanja, budući da se monografija odnosi na razdoblje od stodeset godina crnogorske elektroprivrede – od 1910. do 2020. godine. I izdavač i autori ocijenili su da je najprikladnije da se drugo i prošireno izdanje monografije naslovi: „Istorija crnogorske elektroprivrede“.

ELEKTROPRIVREDI CRNE GORE DODIJELJEN AKT O KONCESIJI ZA IZGRADNJU HE „KOMARNICA“

Otvoreno novo poglavlje crnogorske energetike

Dodjelom Akta o koncesiji za budući elektroenergetski sistem na Komarnici, predstavljenjem monografije „Istorija crnogorske elektroprivrede“ te simboličnim pokretanjem stare mašine u autentičnom prostoru prve centrale na Cetinju, obilježena 110. godišnjica postojanja nacionalne elektroenergetske kompanije i početak modernog razvoja crnogorske države

Mitar Vučković

Izgradnja HE „Komarnica“ će omogućiti dodatnu integraciju obnovljivih izvora, vjetra i solara, višestruko veće snage, i punu valorizaciju identifikovanih potencijala ove vrste energije u Crnoj Gori, istakao je izvršni direktor Elektroprivrede Crne Gore, Igor Noveljić, nakon što mu je crnogorska ministarka ekonomije, Dragica Sekulić, na svečanosti u prostoru prve centrale u Cetinju, predala Akt o koncesiji za izgradnju elektroenergetskog sistema na Komarnici.

“

Nakon što smo pokrenuli realizaciju projekata rekonstrukcije i modernizacije HE „Piva“ i „Perućica“ u koje ćemo investirati blizu 80 miliona eura i u konačnom povećati instalisanu snagu HE „Perućica“ za 58,5 MW, ugradnjom agragata A8 - upravo danas obilježavajući 110 godina Elektroprivrede Crne Gore, svečanom primopredajom koncesionog akta otvaramo novo poglavlje crnogorske energetike, rekao je Izvršni direktor nacionalne elektroenergetske kompanije.

Podsjetio je da novi investicioni ciklus koji je Elektroprivreda Crne Gore pokrenula predviđa razvoj obnovljivih izvora energije u skladu sa energetske i klimatske politike EU, diversifikaciju proizvodnje

električne energije kroz izgradnju solarne fotonaponske elektrane „Briska Gora“ i vjetroelektrane „Gvozd“.

Projekat buduće HE „Komarnica“ podrazumijeva izgradnju čeonih elektrane, na profilu Lonci, instalisane snage 172 MW sa lučno-betonskom branom visine 171 metar i kotom normalnog uspora 811 mnm. Biće ispoštovane sve smjernice zaštite životne sredine bez remećenja prirodnog režima voda i bez negativnih uticaja koji bi ugrožavali prirodni ambijent i korišćenje kanjona Nevidio.

Noveljić je kolege iz energetske sektora pozvao da učine zajednički napor kako bi uspješno odgovorili izazovima koje podrazumijeva razvoj.

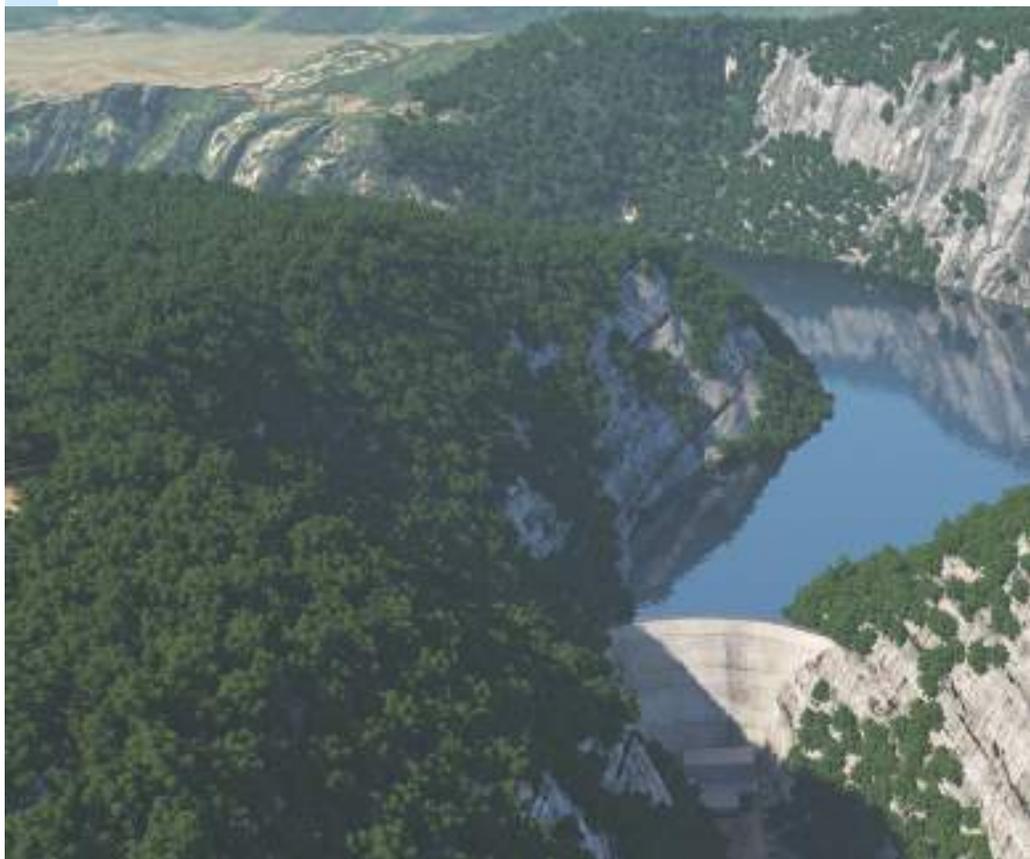
“

Pred nama su veliki izazovi koje sa sobom nosi razvoj i biće potrebno da svi u energetske sektoru i Vladi damo svoj puni doprinos. Da bi uspješni, ovaj projekat mora biti projekat svih nas. Mora biti i Vladin i Elektroprivrede Crne Gore i Crnogorskog elektroprenosnog sistema. Vjerujem da ćemo u tome biti uspješni, kazao je Noveljić.

Očekivana godišnja proizvodnja iznosi i do 213 GWh električne energije, a Izvršni direktor EPCG, pored energetske, podsjetio je i na druge benefite koje podrazumijeva izgradnja prvog velikog hidroenergetskog objekta u našoj zemlji, poslije četiri decenije.

- HE „Komarnica“ gradiće hiljadu radnika, na prostoru na kome nema objekata, domaćinstava niti infrastrukture koja će biti potopljena izgradnjom, dok će se nakon njenog puštanja u rad otvoriti stotinu novih radnih mjesta. Namjera nam je da u saradnji sa lokalnim samoupravavama, opštinama Šavnik i Plužine tokom perioda izgradnje realizujemo program stručnog osposobljavanja kadra tako da upravo mještani ovog područja u najvećem broju i budu zaposleni u hidroelektrani, rekao je Igor Noveljić.

Uručenje Koncesionog akta za izgradnju hidroelektrane „Komarnica“ državnoj Elektroprivredi, ministarka Sekulić, doživljava kao „jako svjedočanstvo zrelosti crnogorske ekonomije“. Nije to, kako je kazala, posljedica ideoloških opredjeljenja,

već suštinski dokaz da je crnogorsko društvo doseglo nivo na kojem može da bira, nivo na kojem razvoj može da povjeri i stranim partnerima i domaćim preduzetnicima i svojim državnim kompanijama.

“Vjerujem da ni sami nijesmo dovoljno svjesni značaja ovog dostignuća. U prethodnih 110 godina snaga naših elektrana dosegla je nešto preko 1000 megavata, a samo u posljednje četiri godine, pustili smo u pogon preko 150 megavata „zelene“ energije. Drugim riječima, za ove četiri godine naša energetika rasla je četiri puta brže od svog stogodišnjeg prosjeka i još važnije u istom periodu, uključujući današnjih 172 MW, ugovorili smo izgradnju nova 552 „zelena“ megavata“, saopštila je Sekulić.

Podsjetila je da je to tri puta više od dosadašnjeg rekordnog rasta i više nego pola ukupne snage izgrađene u svih 110 godina postojanja naše elektroenergetike.

“

- Sve ovo, možemo zato što znamo, zato što vjerujemo u sebe i zato što pažljivo biramo strateške partnere. Zato što smo napravili krupne iskorake – i zakonski i regulatorno, ali i zahvaljujući konkretnim projektima prenosnog i distributivnog sistema. Širom smo otvorili vrata svijeta evropske energetike i duboko zakoračili u njega. Zato nije vrijeme za promišljanje. Vrijeme je za odlučan doprinos razvoju, svakog od nas pojedinačno. Na to nas obavezuje i ovo mjesto i ova istorija, tadašnja i današnja vizija, a prije svega generacije koje dolaze, naglasila je Ministarka ekonomije.

Svečanosti u prostoru prve centrale na Cetinju, iz koje su prvi kilovat sati električne energije u Crnoj Gori po-

tekli avgusta 1910. godine, što je bio jedan od centralnih događaja dvorskih svečanosti povodom proglašenja Crne Gore kraljevinom, prisustvovao je i gradonačelnik Cetinja, Aleksandar Kaščelan, koji je kazao da su oba događaja važna za razumijevanje našeg kulturnog, nacionalnog, ekonomskog i političkog identiteta, čija konstanta jeste želja za progresom, te da se „zato danas s ponosom prisjećamo 1910. godine i obnove kraljevine Crne Gore, ali i početka rada jednog od najznačajnijih crnogorskih preduzeća – Elektroprivrede Crne Gore“.

Ponosan sam što svjedočim da 110 godina nakon obnove kraljevine Crne Gore, mi danas na Cetinju obilježavamo taj veliki datum u slobodnoj, demokratskoj, multietničkoj i multikonfesionalnoj Crnoj Gori,

članici NATO i zemlji kandidatu za članstvo u Evropskoj uniji; Što je vizija jednog kralja – da nema napretka bez inovacija – opravdala sva očekivanja, pa je Elektroprivreda Crne Gore uspješno preduzeće, koje se razvija i pokreće nove projekte, istakao je Kaščelan.

Povodom velikog jubileja EPCG je izdala i monografiju „Istorija crnogorske elektroprivrede“, koju potpisuje autorski tim predvođen prof. dr Živkom Andrijaševićem, a simboličnim pokretanjem stare mašine u autentičnom prostoru prve centrale u Crnoj Gori, ministarka ekonomije, Dragica Sekulić, i izvršni direktor EPCG, Igor Noveljić, označili su početak nove ere u razvoju nacionalne elektroenergetske kompanije i crnogorske elektroenergetike uopšte.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA PRVU
POLOVINU 2020. GODINE

Dobit kompanije 2,1 milion eura

Prihod kompanije 148,2 miliona eura. Dobit prije odbijanja kamata, poreza i troškova amortizacije (EBITDA) iznosila je 13,4 miliona eura

www.epcg.com

Elektroprivreda Crne Gore je, tokom prve polovine 2020. godine, u uslovi- ma pandemije Covid-19, poslovala u ekonomskom okruženju punom izazova. Koronavirus djelimično je zaustavio i usporio globalnu ekonomiju, a negativni efekti nijesu zaobišli ni energetske sektor. Upravo zbog toga u većini zemalja EU, ali i u Crnoj Gori, došlo je do pada potrošnje električne energije i nestabilnosti berzanskog trgovanja električnom energijom.

Pored uticaja pandemije na regiona- lnom i lokalnom nivou, na rezultate poslovanja energetskog sektora uticala je i izuzetno loša hidrološka situacija u prvoj polovini godine. Naime, deficit padavina, koji je bio skoro 50 odsto, u odnosu na deseto- godišnji prosjek, znatno je uticao na poslovni rezultat Kompanije.

Elektroprivreda Crne Gore, u prvoj polovini 2020. godine, ostvarila je prihod od 148,2 miliona eura, 8,5 odsto manji u odnosu na isti period prošle godine.

Uključujući i nove ekološke takse, na državnom i lokalnom nivou, dobit EPCG prije odbijanja kamata, poreza i troškova amortizacije (EBITDA) u prvoj polovini godine iznosila je 13,4 miliona eura tj. 39,2 dodsto manje u odnosu na isti period prošle godine.

Neto dobit kompanije u izvještajnom periodu iznosi 2,1 milion eura. I pored dobre pogonske spremnosti i stabilnog funkcionisanja proizvodnih objekata, ukupno ostvarena proizvo- dnja električne energije u prvoj polovini 2020. godine iznosi 1.149 GWh električne energije. To je 342 GWh, odnosno 22,9 odsto manje u odnosu na planiranu produkciju i 192 GWh tj. 14,3 odsto manje u odnosu na uporedni prošlogodišnji period. U hidroelektranama je proizvedeno 573 GWh elektrirčne energije, dok je termoelektrana Pljevlja proizvela 576 GWh.

Investicioni ciklus Kompanije realizuje se nesmetanom dinamikom, a EPCG preduzima sve neophodne mjere kako bi se u ovakvim okolnostima osiguralo sigurno snabdijevanje svih kupaca.

Veliki napori se ulažu u optimizaciju raspoloživosti postrojenja i smanjenje troškova, kao i povećanje ukupne efikasnosti, a sve u cilju poboljšanja sigurnosti snabdijevanja potrošača i stabilnosti i održivosti crnogorskog elektroenergetskog sistema.

POČINJE REVITALIZACIJA GRAĐEVINSKOG DIJELA SISTEMA HE PERUĆICA:

Dva ugovora za Opačicu i Moštanicu

Kako je uloga sistema kanala u Nikšićkom polju, da obezbijedi dovođenje vode bez gubitaka do ulazne građevine, tačnije prirodnih voda rijeke Zete i regulisanih voda iz akumulacija, ovim ugovorima, vrijednim 10 miliona eura, EPCG će izvršiti revitalizaciju kanala Opačica i Moštanicu sa svim pripadajućim objektima kanala: uliva, preliva, klapni, sifona, drenažnog sistema, saopšteno je iz Direkcije za razvoj i inženjering

www.epcg.com

U okviru projekta rekonstrukcije i modernizacije HE Perućica nakon sprovedenog međunarodnog tender-skog postupka raspisanog 20. maja 2020. godine u skladu sa procedurama Njemačke razvojne banke, Elektroprivreda Crne Gore je 10. 09. 2020. potpisala dva ugovora ukupne vrijednosti od 10.096.246,59€ (sa PDV-om) za potrebe revitalizacije građevinskog dijela sistema HE Perućica i pružanje usluga stručnog konsultanta i FIDIC Inženjera sa kompanijama BEMAX doo iz Podgorice i Energoprojekt Hidroinženjering AD iz Beograda.

Finansiranje rekonstrukcije i modernizacije HE Perućica je obezbijeđeno iz kredita KfW banke. vrijednog 33 M€ koji je zaključen 18.09.2019. godine.

Dovodni sistem HE „Perućica“ se sastoji od međusobno povezanih kanala Zeta I, Zeta II, Opačica, Moštanicu, ulazne građevine, tunela i cjevovoda. Uloga sistema kanala u Nikšićkom polju je da obezbijedi dovođenje vode bez gubitaka do ulazne građevine.

ŽELJKO ULJAREVIĆ:

ŠEF KANCELARIJE NJEMAČKE RAZVOJNE BANKE KFW

Ovo je realizacija druge faze modernizacije HE Perućica, a saradnja sa EPCG nastaviće se i sljedeće godine, kada se očekuje potpisivanje ugovora o finansiranju ugradnje osmog agregata.

Sistemom kanala se dovode i prirodne vode rijeke Zete i regulisane vode iz akumulacija do ulazne građevine. Kroz realizaciju potpisanih ugovora, izvršiće se revitalizacija kanala Opačica i Moštanicu sa svim pripadajućim objektima kanala: uliva, preliva, klapni, sifona, drenažnog sistema i dr.

Planirani su radovi na revitalizaciji u cilju korišćenja objekata shodno postojećim trasama uz predviđenu modernizaciju tehničko eksploatacionih karakteristika objekata. U okviru planiranih građevinskih radova biće realizovana sanacija i nadvišenje kanala Opačica za protok od 81.20 m³/s i rekonstrukcija kanala Moštanicu uz zadržavanje prvobitno projektovanog protoka od 12 m³/s. Ovako nadvišen kanal Opačica, omogućiće nesmetan rad elektrane instalisanom snagom nakon ugradnje osmog agregata, koristeći vode samo iz akumulacije Slano. Dinamika izvođenja radova na revitalizaciji kanala Opačica i Moštanicu je, uvažavajući potrebe rada HE Perućica bez zastoja, planirana za period 2020-2023. god. Preostali iznos kredita predviđen je za rekonstrukcije i modernizacije

BOŠKO BOŽOVIĆ:

MENADŽER PROJEKTA U EPCG

Rekonstruisati će se i rehabilitovati dva kanala – Opačica koja dovodi vode iz akumulacije Slanog do elektrane i drugi – Moštanicu i služi za zahvatanje vode iz akumulacije Krupac. Radovi će se izvoditi u naredne tri godine.

hidromašinske i elektro opreme agregata A5, A6 i A7, hidromehaničke opreme zatvaračnica, opreme za hidrološko – hidraulička mjerenja, ugradnju integralnog informacionog sistema na nivou elektrane, kao i konsultantskih usluga za implementaciju cjelokupnog predmetnog projekta i razvoja projekta ugradnje agregata A8 u HE Perućica, saopštavaju iz Direkcije za razvoj i inženjering.

BRATISLAV STIŠOVIĆ:

DIREKTOR ENERGOPROJEKT HIDROINŽENJERINGA

Sve naše obaveze će biti uspješno završene i realizovane pa će biti omogućen nesmetan duži rad i funkcionisanje objekata za naredni period eksploatacije.

REDOVNI REMONT I REVITALIZACIJA POSTROJENJA HE „PERUĆICA“

Novi transformatori za veću sigurnost

Redovni godišnji remont opreme i postrojenja uspješno završen. Kapitalna rekonstrukcija generatora G3 i G6 privodi se kraju. Novi transformatori bez teškoća prolaze period probnog rada. Raspisan tender za ugradnju osmog agregata...

Mitar Vučković

HE „Perućica“ će predstojeći period jesenjih kiša dočekati pogonski potpuno spremna. Uspješno je završen redovni godišnji remont opreme i postrojenja, montirani su novi blok transformatori za prve dvije mašine, a uspješno se privodi kraju i kapitalna rekonstrukcija treće i šeste mašine.

Inače, poslije tridesetak dana planskog zastoja, početkom septembra, počelo je punjenje dovodnog sistema pa su, poslije neophodnih ispitivanja, u pogon pušteni agregati A1 i A2 te A4 i A5.

Direktor HE „Perućica“, Dragan Čizmović, zadovoljan je urađenim tokom drugog kvartala 2020. godine. Posebno skreće pažnju na kapitalni remont generatora G3 i G6 koji je u završnoj fazi, pa se očekuje da treća mašina bude u funkciji već krajem septembra, a šesta nedugo potom.

- Na G3 je završen najveći dio ugovorenih poslova. Trenutno se rade fina podešavanja ležajeva na generatoru, a nakog toga nam preostaju završna ispitivanja agregata koja su predviđena za sredinu septembra. Puštanje u trajni pogon agregata A3 očekuje se prije ugovorenog roka, najvjerojatnije 25. septembra. Na generatoru G6 montirano je i u rotorski namotaj povezano svih 14 polova, bandažirane su i lakirane međupolne veze, montiran prigušni kavez i sada se montiraju ventilatorske lopatice na tijelu ventilatora.

S obzirom na to da očekujemo da TKL-Karlovac isporuči generatorske ležajeve sa desetak dana zakašnjenja za toliko će kasniti i završetak radova na generatoru G3, ističe Čizmović.

Čizmović navodi da je kašnjenje u isporuci ležajeva prouzrokovano poplavom u pogonu kompanije TKL iz Karlovca tokom ljetosnjeg nevremena u tom dijelu Hrvatske, ali se nada da će se izgubljeno vrijeme prilikom fabrikovanja, dobrim dijelom, nadoknaditi tokom montaže ležajeva.

Podsjećanja radi, kapitalnu rekonstrukciju generatora, po Ugovoru ukupno vrijednom oko 3,5 miliona eura, izvele su stručne ekipe subotičke kompanije ATB SEVER, koja je i u prethodne dvije godine uspješno revitalizovala tri mašine. Naredne godine očekuje ih revitalizacija prve i druge mašine, sa čime će kompletirati posao koji znači novu mladost „Perućice“.

U našoj najstarijoj velikoj elektrani, tokom avgusta, odrađen je još jedan kapitalno važan posao, montirana su dva nova blok transformatora sa pripadajućom opremom i trenutno su u fazi probnog rada.

REKONSTRUKCIJA MALIH ELEKTRANA

Poslije opsežne procedure i niza sprovedenih koraka, 28. avgusta objavljen je tender za rekonstrukciju mHE „Rijeka Crnojevića“ i mHE „Podgor“. Otvaranje pristiglih ponuda predviđeno je za kraj septembra, dok je priprema dokumentacije za rekonstrukciju preostale tri male centrale u sastavu HE „Perućica“ u završnoj fazi.

OSMI AGREGAT

Elektroprivreda Crne Gore, raspisala je međunarodni tender za izradu projektne dokumentacije za ugradnju agregata A8 HE Perućica instalisane snage 58,5 MW. Obezbijeđena su i sredstva od strane Njemačke razvojne banke u skladu sa čijim procedurama se tender i sprovodi.

Na osnovu urađenih energetske analize ugradnjom osmog agregata dobila bi se dodatna proizvodnja do oko 50 GWh godišnje, dok će tokom cijelog perioda godine osmi agregat biti osposobljen za pružanje sistemskih usluga elektroenergetskom sistemu Crne Gore.

Izvršni direktor EPCG, Igor Noveljić, naglasio je da je ovo nastavak velikih investicija u HE „Perućica“ i podsjetio na potpisivanje kreditnog aranžmana za realizaciju projekta rekonstrukcije i modernizacije HE „Perućica“ sa Njemačkom razvojnom bankom - KfW vrijednog 33 miliona eura.

- Projekat ugradnje agregata A8 je vrijedan je 24 miliona eura a njegovom ugradnjom instalisana snaga elektrane povećaće se, sa postojećih 307 MW, na 365,5 MW i time će HE „Perućica“ postati elektrana najveće instalisane snage u Crnoj Gori, naglasio je Noveljić.

Ekonomsko-finansijske analize urađene od strane konsultanta Lahmeyer International iz Njemačke potvrdile su finansijsku izvodljivost i ekonomsku opravdanost projekta.

Investicija prati inženjering, fabrikaciju, isporuku i montažu novog agregata kao i potrebne građevinske radove na dovodnom i odvodnom sistemu.

Potpisivanje ugovora o finansiranju projekta sa KfW bankom, vrijednog 24 miliona eura, kao i odabir isporučioća opreme za ugradnju agregata A8 planirani su u 2021.godini.

Prema riječima direktora Čizmovića, za sada nijesu primijećene teškoće i nedostaci u njihovom funkcionisanju. Radi se o blok transformatorima 121/10,5 kV, 40.000 kVA proizvedenim u kompaniji „Končar DST“, čiju su zamjenu i montažu uspješno izveli radnici firme „Elektro team“ iz Budve.

Novi transformatori zamijenili su postrojenja istog proizvođača koja su postavljena još 1958. godine i bila u funkciji od samog početka rada „Perućice“.

Direktor HE „Perućica“, Dragan Čizmović, ističe da će se sa novim transformatorima posljednje generacije dobiti na sigurnosti, povećati pogonska spremnost, a radni vijek

ovih postrojenja produžiti najmanje tridesetak godina.

– Novi blok transformatori manjeg su gabarita i, čak, 37 tona lakši od prethodnih. Ne sumnjam da se radi o kvalitetnoj opremi, jer poznato je da je Končar – distributivni i specijalni transformatori kompanija svjetskog renomea čiji su proizvodi izuzetno cijenjeni na svim svjetskim meridijanima, a i naša iskustva u prethodnih šest decenija su pozitivna, ocijenio je Čizmović.

Ugovor o zamjeni pet blok transformatora vrijedan je 2,25 miliona eura, 450 hiljada eura po trafou. Pored prva dva koja su montirana, predviđeno je da se naredne godine isporuče još dva, a 2022. i peti blok transformator.

SPAŠAVANJE RIBE

Elektroprivreda Crne Gore, u saradnji sa Sportsko-ribolovnim klubom „Nikšić-NK“ organizovala je akciju spašavanja dijela zaoštale ribe u hidroenergetskom sistemu „Perućica“, nakon zatvaranja Sistema zbog početka redovnog godišnjeg remonta Hidroelektrane.

Tokom akcije iz kanala, nakon početka pražnjenja dovodnog sistema i brzog oticanja vode, izvađena je izvjesna količina ribe i vraćena u matična jezera. EPCG je svjesna važnosti održavanja ribljeg fonda u vještačkim akumulacijama, stvorenim prvenstveno za potrebe proizvodnje električne energije u HE „Perućica“. U tom smislu, a u skladu sa Zakonom o slatkovodnom ribarstvu EPCG je, kao i prethodnih godina, u obavezi da isplati Sportsko-ribolovnim klubom „Nikšić-NK“ određena sredstva koja su usmjerena na

održavanje i očuvanje ribljeg fonda, odnosno ekosistema u akumulacionim jezerima.

Direktor HE „Perućica“, Dragan Čizmović, kazao je da je EPCG, kao odgovorna kompanija, potpisala Ugovor sa Sportsko-ribolovnim klubom iz Nikšića o izlovu ribe i njenom vraćanju u matična jezera.

– Već smo preduzeli konkretne korake da trajno riješimo ove poteškoće tako da smo na javni poziv dobili ponudu o Republičkog zavoda za urbanizam i projektovanje iz Podgorice koja će pripremiti projekttnu dokumentaciju za izgradnju tzv. ribo-odbojnika.

Nakon potpisivanja ugovora očekujemo brzu realizaciju posla čime će se na kvalitetan način spriječiti da riba iz jezera odlazi u kanale, naglasio je Čizmović.

Iz Končara, međutim, najavljuju da bi sva tri preostala trafoa mogla biti isporučena već naredne godine.

– Postoje ozbiljne najave u vezi sa tim i vjerujem da ćemo ugovor sa Končarom i njegovim partnerima realizovati znatno prije ugovorenog roka, dodao je Čizmović.

Poštujući odredbe novog Zakona o zaštiti životne sredine, uporedo sa zamjenom postrojenja, izgradili smo uljnu jamu za sve transformatore. Radove je izvela firma „V Projekt“ d.o.o. Nikšić koja je, uz to, prenamijenila transformatorske kade za prva dva blok transformatora. Ovih dana trebalo bi da budu završeni i preostali radovi na razvodu uljne kanalizacije kao i samim priključcima kada na kanalizaciju.

– Time smo obezbijedili da, u slučaju procurivanja ulja iz trafoa, ne bude ugrožena rijeka Zeta i životna sredina u neposrednoj blizini najstarije velike elektrane u sistemu EPCG, zaključio je direktor HE „Perućica“, Dragan Čizmović.

REDOVNI GODIŠNJI REMONT

Prema Planu remonta i raspoložive snage HE „Perućica“ za 2020. godinu, potpuna obustava rada, tokom avgusta, iskorišćena je za detaljne preglede i mnogobrojne redovne i uobičajene intervencije na elektro i mašinskoj opremi u pogonima i postrojenjima elektranе te na dovodnim sistemima i građevinskim objektima.

Pored toga, redovni godišnji remont iskorišćen je i za nanošenje antikorozivne zaštite na dijelu dovodnih cjevovoda te portalnih nosača u RP 110 kV.

Saniran je leptirasti zatvarač II cjevovoda na zatvaračnici „Povija“, kao i segmentni zatvarač na zatvaračnici „Vrtac“. Sanirana je i HDPE folija na kompenzacionom bazenu i očišćene taložnice, što je Pravilnikom održavanja HE „Perućica“ predviđeno svake pete godine. U toku je izgradnja skladišta hemikalija.

Inače, svi poslovi su odrađeni u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, odredbama Pravilnika o mjerama zaštite na radnom mjestu i Uputstvom za bezbjedan rad u elektroenergetskim objektima.

ČIŠĆENJE DOVODNOG SISTEMA

Predstavnici licencirane firme „Planinar“ iz Nikšića u saradnji sa Ekološkim pokretom „Ozon“ i ove godine očistili su komunalni otpad sa rešetke na Ulaznoj građevini HE „Perućica“ u Norinu. Time je kompletirano čišćenje hidroenergetskog sistema u Nikšićkom polju. Pored kontrole i čišćenja dovodnog sistema kanala koje su tokom planskog zastoja u radu, zbog redovnog godišnjeg remonta Hidroelektrane, obavili radnici Službe za građevinsko održavanje objekata HE „Perućica“ te remonta i detaljnog pregleda čistilnih uređaja na Vrtcu i Norinu, ove godine, očišćena je i taložnica iz koje je uklonjeno između 10 i 12 hiljada kubnih metara mulja.

Direktor HE „Perućica“, Dragan Čizmović, rekao je da se prikupljeni mulj i otpad lagerovao na ekološki propisan način i

apelovao na odgovorniji odnos građana prema životnoj sredini.

– I ovogodišnja akcija čišćenja ukazuje na potrebu znatno odgovornijeg odnosa pojedinaca prema nikšićkim akumulacijama, rijekama i dovodnim kanalima hidroenergetskog sistema u Nikšićkom Polju koji su kao i svi vodni resursi, nažalost, često mjesto gdje se formiraju tzv. divlje deponije. I zato još jednom apelujem na savjest građana da otpad odlažu na mjestima predviđenim za tu namjenu, istakao je Čizmović.

Predsjednik Ekološkog pokreta „Ozon“, Aleksandar Perović, ukazao je da je prisustvo velikih količina otpada u dovodnom sistemu „Perućice“, nažalost, hronični problem, koji osim ekoloških ima i druge posljedice

koje štete radu HE „Perućica“.

– Za nas je veoma važno doprinijeti unapređenju nivoa ekološke svijesti u kontekstu smanjenja nekontrolisanog odlaganja otpada, naročito jer se radi o infrastrukturi HE „Perućica“, koji je jedan od najvažnijih energetske objekata u Crnoj Gori, a svakako najvažniji u Nikšiću. Zato nas raduje to što drugu godinu zaredom sa EPCG radimo na čišćenju rešetki u Norinu zajedno sa profesionalcima iz „Planinara“. Riječ je o akciji koja je zahtjevnija i nesevakidašnja i upravo zato se nadamo da će se uloženi trud cijeliti od strane javnosti, rekao je Perović, koji je odao priznanje EPCG, kao društveno odgovornoj kompaniji, zbog, kako je kazao, znatne pažnje koju poklanja očuvanju životne sredine.

HE „PIVA“ ZAOKRUŽUJE INVESTICIONI CIKLUS:

Stigle ponude za kapitalni remont A3!

Nakon kapitalnog remonta agregata A1 2017. i agregata A2 iz 2019., četiri kompanije iz Slovenije, Srbije, Poljske i Francuske su poslale ponude za remont agregata A3, koji bi se trebao izvesti naredne godine. Totalna obustava rada planirana za prvu polovinu oktobra

Tatjana Knežević Perišić

HE „Piva“ je, za prvih osam mjeseci 2020. godine, proizvela blizu 400 miliona kWh električne energije, što je 77% planirane proizvodnje za ovaj period, odnosno 53% planirane godišnje proizvodnje. Energetska vijednost akumulacije na kraju avgusta je 174 miliona kWh, što je više od planirane za 6%.

Ono što je obilježilo vrijeme između dva broja je, svakako, otvaranje ponuda za kapitalni remont agregata A3, koji se planira izvoditi 2021.

Inače, javni poziv je raspisan 25. juna ove godine, a prethodilo mu je odobrenje Zahtjeva za nabavku, formiranje Komisije za otvaranje i vrednovanje javnog poziva i izrada te kompletiranje tenderske dokumentacije. Tehnička specifikacija za revitalizaciju treće mašine završena je u februaru ove godine. Vrijednost predmetne nabavke procijenjena je na 2,25 miliona eura.

Ponudu su uputile četiri firme: Rudis doo Trbovlje-Slovenija, ZRE Gdanjsk-Poljska, Dietsmann Technologies-Francuska i Litostrojo power i Elektroremont (Slovenija-Srbija). Odluku će donijeti nadležni u zakonskom roku. Ovim remontom zaokružiće se ciklus kapitalnih remonata agregata u HE „Piva“, koji je počeo 2017. kapitalnim remontom agregata A1, a zatim kapitalnim remontom agregata A2, koji je započeo 2019. godine, a završen 2020.

ŠTA ĆE OBUHVATITI KAPITALNI REMONT A3?

Kapitalni remont agregata A3, prema riječima struke, obuhvatiće zamjenu istrošenih i nefunkcionalnih statičkih i rotirajućih dijelova. Cilj je da se performanse agregata dovedu u projektovane vrijednosti, obezbijedi visok stepen pogonske spremnosti i sigurnosti rada, kao i znatno produži radni vijek agregata.

Inače, razlozi za potrebu izvođenja kapitalnih remonata agregata su donešeni na osnovu uočenih nedostataka u periodu njihove eksploatacije, uvida u stanje tokom vršenja redovnih godišnjih remonata, rezultata prethodnih mjerenja, kao i rezultata sveobuhvatnih ispitivanja mašinske, hidromehaničke i elektro opreme, koja su izvršile referentne firme. Prema riječima Mija Gubića, šefa Službe za elektro radove, u okviru remonta agregata A3, izvršiće se ispitivanja, mjerenja, kontrole, sanacije, reparacija i zamjena

pojedinih dijelova na generatorskoj i turbinskoj opremi.

Remont generatorske opreme obuhvata radove na sanaciji lim paketa statora, generatorskim ležajevima, preizolaciji polova rotora, zamjeni i sanaciji određenog broja štapova namotaja statora, zamjeni kompletne mjerne opreme na generatoru.

Remont turbinske opreme obuhvata radove na reparaciji lopatica sprovodnog aparata, turbinskom ležaju, radnom kolu, gornjem i donjem turbinskom pokrovu, regulacionom obroču sprovodnog aparata, turbinkom vratilu, izradi nove turbinske brtve, zamjeni kompletne mjerne opreme na turbinskoj opremi.

NASTAVLJENI RADOVI NA ZAŠTITNOJ KONSTRUKCIJI

U HE „Piva“, u toku su i građevinski radovi na izgradnji zaštitne konstrukcije ispred ulaska u podzemno postrojenje. Zbog uslova temeljenja, bilo je potrebno uraditi izmjene u projektu, pa su radovi nastavljeni nakon izmjena tehničke dokumentacije i njihove revizije.

I OSTALI RADOVI SE PRIVODE KRAJU

U toku su i radovi na uređenju parking prostora ispred Upravne zgrade, koji su obuhvatili: asfaltiranje parkinga i prilaznog puta, ugradnju atmosferske kanalizacije i izradu stepeništa za prilaz objektu.

Pored zamjene dotrajalih i oštećenih betonskih ploča na postojećem parkingu, ovim radovima je riješen problem atmosferske kanalizacije, zbog kojeg je, usljed atmosferskih padavina, dolazilo do zadržavanja vode na parkingu i plavljenja garaže. Završeni su radovi na vodovodnim i elektro i instalacijama u Samačkom hotelu u Plužinama, a prema riječima kolega, u toku su finalni zanatski radovi.

TOTALNA OBUSTAVA U PRVOJ POLOVINI OKTOBRA

Totalna obustava rada u HE „Piva“ planirana je u prvoj polovini oktobra. Tada će se izvršiti radovi na sanaciji kavitacionih oštećenja na radnim kolima agregata A1 i A3, ispitivanja metodama bez razaranja kočionih prstenova agregata i zavarenih spojeva na dovodnim cjevovodima, baždarenje i kontrola sigurnosnih ventila, kontrola i servisiranje stabilnih protiv-požarnih uređaja generatora i transformatora, servis dizel električnog agregata za sopstveno napajanje, prepravka cijevne instalacije i ugradnja ventila za rashladnu vodu agregata, ugradnja izolacionog materijala na cjevovodu rashladne vode.

U oktobru se planira demontaža starog i ugradnja novog stepeništa u brani oko lifta L1, na dionici od 18 podesta.

POČELO OZELENJIVANJE DEPONIJE "MALJEVAC" U PLJEVLJIMA:

Nova "pluća" grada

Elektroprivreda Crne Gore intenzivno sprovodi projekat fazne rekultivacije na deponiji pepela i šljake na Maljevcu, vrijedan oko 20 miliona eura; uz tehničku rekultivaciju zemljišta, sprovodi se i biološka, što, prevedeno znači, da će na površini od preko 600 hiljada metara kvadratnih, biti usađeno preko 45 hiljada sadnica javora, crnog bora i ruje, po najsavremenijim standardima struke

Tatjana Knežević Perišić

Izvršni direktor EPCG Igor Noveljić, predsjednik opštine Pljevlja Igor Golubović i izvršni direktor Rudnika uglja Pljevlja Slaboljub Popadić, zasađili su prve sadnice u parku koji će se prostirati na preko 60 hiljada hektara, čime je simbolično ozvaničen početak ozelenjavanja deponije "Maljevac" u Pljevljima.

-Do kraja septembra biće ozelenjena jedna trećina ukupne površine parka, a nakon završetka projekta, Pljevlja će na raspolaganju imati uređeni park površine preko 600 hiljada metara kvadratnih, sa preko 45 hiljada sadnica javora, crnog bora i ruje, po najsavremenijim standardima struke. Biće izgrađena i biciklistička i trim staza, postavljen parkovski mobilijar, klupe za odmor i dr., i sve ostalo što sadrže savremeno uređeni parkovi, istakao je Noveljić.

Predsjednik opštine Pljevlja, Igor Golubović je naglasio kako aktivnosti na Maljevcu, u Termoelektrani i u Rudniku uglja, pokazuju da su upravo Elektroprivreda i Rudnik uglja, partneri za budućnost Pljevalja:

-Zadovoljan sam što je počela sadnja još jednog od pljevaljskih parkova, gdje će Pljevljaci, pored Borovičkog jezera, koje će se srediti uz podršku Rudnika uglja, imati lijepo mjesto za odmor i rekreaciju. Ali, ne samo Pljevljaci, jer Pljevlja, pored toga što su energetska centar Crne Gore, imaju

i veliki potencijal za razvoj turizma. Sve aktivnosti koje se sprovode, od ekološke rekonstrukcije prvog bloka, nakon koje se će stvoriti uslovi za investiranje u fabrike građevinskog materijala, toplifikacije, uređenja Maljevca i Borovičkog jezera, stvorice uslove za valorizaciju energetskih, industrijskih ali i turističkih potencijala Pljevalja, kazao je Golubović.

Slavoljub Popadić, izvršni direktor Rudnika uglja Pljevlja, smatra da će ova impozantna površina, pored toga što će biti lijepo odmorište, sa ovolikim brojem sadnica predstavljati i dodatna pluća grada.

Elektroprivreda Crne Gore intenzivno sprovodi projekat fazne rekultivacije na deponiji pepela i šljake na Maljevcu i za sada su zatvorene dvije

trećine deponije. Projekat je vrijedan oko 20 miliona eura, a na jednom dijelu deponije se radovi privodi kraju. Projekt obuhvata tehničku i biološku rekultivaciju zemljišta tj. nanošenje gline i zemlje, dok biološka rekultivacija podrazumijeva sađenje raznih biljnih kultura. Ozelenjavanje površina počelo je sadnjom osam hiljada sadnica crnog bora, javora i ruja. Uporedo sa sadnjom drveća, vrši se sjetva trave, nakon čega slijedi postavljanje parkovskog mobilijara. Dio aktivnosti iz projekta sprovode se iz kredita Svjetske banke, a nakon završetka projekta ekološke rekonstrukcije termoelektrane stvorice se uslovi za tzv. inertizaciju otpada i otpočinjanje aktivnosti u vezi sa konačnim zatvaranjem deponije.

Ovaj projekat, nemjerljivog značaja za Crnu Goru, vode timovi Direkcije za razvoj i inženjering EPCG i TE Pljevlja, a prvi čovjek projekta Nikola Vukotić, objašnjava da se sam proces rekultivacije, u skladu sa zakonskom regulativom, sastoji se od prvobitnog uređenja prostora kasete te uređenja spoljnih kosina kasete. Zatim se vrši ugradnja vodonepropusnog sloja, drenažnog sloja i plodnog sloja zemljišta. Nakon toga slijedi proces biološke rekultivacije tj sjetva travnatih kultura, i pošumljavanje. Za svaku kasetu predviđene su pješačke staze, biciklističke staze i parkovski mobilijar.

IZMJEŠTANJE PALEŠKOG POTOKA

Izmještanje Paleškog potoka predviđeno je da se izvrši otvorenim kanalima od izvorišta potoka do Borovičkog jezera. Vode Paleškog potoka, kaže Nikola Vukotić, su hladnije, a samo izvorište bogato čistom vodom, pa će usmjeravanje njegovog toka, oplemeniti biljni i životinjski svijet Borovičkog jezera. Duž novog korita Paleškog potoka predviđena su pojilišta i mjesta za priključenje sistema za navodnjavanje koja će služiti za potrebe lokalnih domaćinstava, zaključuje on.

FAZNA SANACIJA

Ogroman je projekat rekultivacije deponije Maljevac; ova deponija pepela i šljake, formirana je izgradnjom nasute zemljane brane u dolini Paleškog potoka, a koristi se od početka rada TE Pljevlja, odnosno od 1982. godine. U posljednjem periodu, način odlaganja nusprodukata sagorijavanja uglja u TE Pljevlja je kasetni, pa će sanacija biti urađena fazno: započeće Kasetom II, pa Kasetom I i konačno Kasetom III.

ZAVRŠENA MODERNIZACIJA MHE „GLAVA ZETE“:

Povećana snaga i pouzdanost postrojenja

Elektroprivreda Crne Gore i norveška kompanija Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE), izdvojile su osam miliona eura za rekonstrukciju i modernizaciju dvije male hidroelektrane, "Slap" i "Glava Zete"; rezultat investicija je povećanje proizvodnje 30 odsto

Tatjana Knežević Perišić

Projekat rekonstrukcije mHE "Glava Zete", obuhvatio je zamjenu kompletne elektro-mehaničke opreme, kao i sanaciju i adaptaciju kompletne građevinske infrastrukture. Povećan je i stepen efikasnosti turbinskog sklopa i samih generator. Ugradjena je tehnološki najnaprednija oprema za tretman otpadnih voda, čime su ispunjeni najsavremeniji zahtjevi u pogledu zaštite životne sredine.

Prema riječima izvršnog direktora kompanije Zeta Energy, Dragana Vlahovića, prosječna ostvarena proizvodnja, prije rekonstrukcije, iznosila je 14,6 GWh, dok će se sada godišnje proizvoditi 20,5 GWh električne energije.

- U tehničkom smislu, rezultat ove investicije biće povećanje proizvodnje 30 odsto u odnosu na raniju proizvodnju. Prilikom realizacije projekata, vođena je i odgovorna socijalna politika, tako da tokom cijelog procesa nije bilo otpuštanja radnika. Rekonstrukcija i modernizacija sprovedena je uz poštovanje svih ekoloških standarda, naglasio je Vlahović.

Inače, projekti rekonstrukcije dvije male hidroelektrane, "Slap Zete" i

DRAGAN VLAHOVIĆ

"Glava Zete", predstavljaju dio investicionog plana EPCG sa osnovnim ciljem da se sačuvaju i povećaju kapaciteti već postojećih malih hidroelektrana.

Podsjetimo se, mala HE "Slap" ponovo je puštena u pogon u decembru prošle godine, nakon rekonstrukcije i modernizacije, vrijedne oko 2,5 miliona eura. Maksimalni kapacitet ove mini hidroelektrane je oko 1,9

MW, a godišnja planirana proizvodnja, u zavisnosti od vremenskih uslova, iznosi blizu devet gigavat sati. MHE „Slap Zete“ izgrađena je 1952. godine sa instalisanom snagom od 1,2 MW. Tri godine kasnije u pogon je puštena i „Glava Zete“ sa snagom od 4,5 MW, koja je jedina pod zemljom. Oba objekta, od 2010. godine, posluju u sastavu zajedničke firme EPCG i norveške NTE, "Zeta energy" u većinskom vlasništvu naše kompanije.

IVAN MRVALJEVIĆ ZA LIST "POGLED" INŽENJERSKE KOMORE CRNE GORE

EPCG: Investicija vrijedna 60 miliona eura

VE Gvozd će imati ukupnu instalisanu snagu od 54,6 megavati (MW), a očekivana godišnja proizvodnja je oko 150 gigavat-sati (GWh). Projekat predviđa faznu izgradnju i puštanje u rad 13 vjetroagregata, transformatorsku stanicu 110/33 kilovolti (kV) Gvozd na projektnoj lokaciji, rekonstrukciju transformatorskih stanica Krnovo i Nikšić, kao i izgradnju dva jednostruka dalekovoda dužine tri i 14,7 kilometara

Svetlana Mandić ("Pogled")

Radovi na izgradnji vjetroelektrane (VE) Gvozd, koja će se nalaziti na istoimenoj lokaciji, u blizini već postavljenih vjetroturbina na Krnovu, trebalo bi da počnu tokom naredne godine i budu završeni za 18 mjeseci. To je za "Pogled" kazao Ivan Mrvaljević, izvršni rukovodilac Direkcije za razvoj i inženjering u Elektroprivredi Crne Gore (EPCG).

"Na krnovskoj visoravni, na lokaciji buduće VE Gvozd, završeni su geološko istraživački radovi koji će projektantu osigurati kvalitetne podloge za izradu tehničke dokumentacije. Do kraja mjeseca očekujemo završetak geološkog elaborata koji će nam dati nedostajući dio za početak izrade idejnog projekta čime će se stvoriti tehnički uslovi za dobijanje građevinske dozvole. Po završetku izrade projekta i dobijanja građevinske dozvole, očekuje se da radovi na izgradnji vjetroelektrane počnu tokom 2021. godine, sa predviđenim rokom izgradnje od 18 mjeseci", kazao je Mrvaljević.

Nakon obilaska terena predviđene su istražne bušotine na lokacijama temelja vjetrogeneratora, transformatorske stanice (TS) Gvozd i lokaciji rekonstrukcije TS Krnovo. Mrvaljević je podsjetio da je u septembru prošle godine Elektroprivreda sa kompanijom "Ivicom Holding GmbH" potpisala Ugovor o zajedničkom razvoju

projekta izgradnje vjetroelektrane Gvozd, kao i da je potpisivanju ugovora prethodilo usvajanje lokalne studije lokacije u julu 2018. godine. Kompanija "Ivicom" je učestvovala u gradnji vjetroparka na Krnovu, tako da će Gvozd biti samo nastavak posla.

Naime, počev od prostorno-planskog aspekta, a uvažavajući činjenicu da je izgradnjom vjetroelektrane Krnovo iskorišćen samo dio vjetropotencijala Krnovske visoravni u cilju definisanja uslova za usaglašeno korišćenje raspoloživih prirodnih resursa, u funkciji valorizacije energije vjetra, poljoprivrednog i šumskog zemljišta, izrađena je i uvojena u julu 2018. godine lokalna studija lokacije koja predviđa izgradnju vjetroelektrane Gvozd", kazao je Mrvaljević.

U projekat izgradnje vjetroparka na Krnovu, EPCG će investirati 60 miliona eura. VE Gvozd će imati ukupnu instalisanu snagu od 54,6 megavati (MW), a očekivana godišnja proizvodnja je oko 150 gigavat-sati (GWh).

Projekat predviđa faznu izgradnju i puštanje u rad 13 vjetroagregata, transformatorsku stanicu 110/33 kilovolti (kV) kao i izgradnju dva jednostruka dalekovoda dužine tri i 14,7 kilometara.

"Unutar područja vjetroelektrane planira se izgradnja internog podzemnog kablovskog razvoda naponskog nivoa 33 kV, kao i dalekovoda naponskog nivoa 33 kV, čija je svrha povezivanje pojedinih vjetroagregata sa novom trafo-stanicom 110/33 kV Gvozd.

Za potrebe buduće vjetroelektrane, predviđa se izgradnja saobraćajne infrastrukture, odnosno rekonstrukcija postojećih puteva i izgradnja novih puteva, s ciljem povezivanja pojedinih vjetroagregata.

Osim saobraćajne infrastrukture predviđa se izgradnja tipskih platoa dimenzionisanih u skladu sa tehnološkim potrebama montaže vjetroagregata, kao i temelja na koje će se postaviti stubovi vjetroagregata”, kazali su iz EPCG.

Kako su istakli, pregovori sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj o finansiranju projekta su u toku.

RAD PRVE VE U CRNOJ GORI

Na Krnovu je u novembru 2017. puštena u rad prva vjetroelektrana u Crnoj Gori, koja ima 26 vjetrogeneratora, snage 72 megavata. Projekat je vrijedan 120 miliona eura, a gradnja vjetroelektrane počela je sredinom 2015. godine.

“U 2019. godini vjetroelektrana Krnovo ostvarila je proizvodnju od 96 odsto godišnje prijavljenog plana proizvodnje električne energije. U 2020. godini za prvih šest mjeseci, ovo ostvarenje iznosi 50 odsto godišnje prijavljenog plana proizvodnje električne energije. Kako je i za očekivati, prema godišnjim planovima proizvodnje, iz vjetroelektrane Krnovo se na nivou godine proizvede oko 200GWh električne energije”, saopštili su iz Crnogorskog operatora tržišta električne energije (COTEE), koji otkupljuje struju.

“Svi tenderi za nabavku glavne opreme za vjetroпарк uključujući tender za nabavku samih vjetroagregata, izvođenje građevinskih radova, priključenja na prenosnu mrežu i ostale infrastrukture biće sprovedeni u skladu sa pravilima EBRD-a”, kazali su iz Elektroprivrede i podsjetili da su tokom tokom 2018. godine pokrenuli novi investicioni ciklus koji predviđa “diversifikaciju proizvodnje električne energije, koja će prvenstveno biti bazirana na upotrebi alternativnih tehnologija obnovljivih izvora energije i to, prije svega, sunca i vjetra”.

Njemačka kompanija “Fichtner” uradila je Studije potencijala vjetra i procjene energetske proizvodnje I Studije tržišta i poslovnog modela za VE Gvozd. Kako u studiji stoji srednja vrijednost brzine vjetra, izmjerena na visini od 84 metra, iznosi 6.52 m/s. Zimski mjeseci su sa najvećom brzinom vjetra, dok je najniža brzina vjetra zabilježena u junu i septembru.

Vjetroelektrana Gvozd trebalo bi da snabdijeva oko 25 hiljada domaćinstava, što znači da će proizvoditi električnu energiju dovoljnu za sva domaćinstva u Nikšiću.

VE NEĆE BITI NA TERET GRAĐANIMA

Potrošači su za struju proizvedenu u malim hidroelektranama (mHE) i Vjetroelektrani Krnovo, od sredine 2014. godine, kada je počela sa radom prva mHE, pa do kraja novembra prošle godine, platili 34,3 miliona eura subvencija. Za struju iz 13 mHE isplaćeno je 13,4 miliona eura subvencija, dok je iznos za subvencije za struju iz vjetroelektrane Krnovo iznosio 20,9 miliona. Za razliku od mHE i VE Krnovo, buduća VE Gvozd, neće biti na teret građana.

“Projekat će se realizovati po tržišnim principima. Neće biti nikakvog podsticaja i podsticajne cijene za energiju proizvedenu iz vjetroelektrane Gvozd. Svih 150 GW/h Elektroprivreda će plasirati na tržište i na taj način valorizovati ekonomske efekte same realizacije projekta. Svi projekti koji se tiču obnovljivih izvora energije, koje trenutno realizujemo i koje ćemo realizovati u narednom periodu, takođe će biti po tržišnim principima”, kazao je Mrvaljević.

Klimatske promjene: Brane odigrale ključnu ulogu u pogledu ograničenja porasta nivoa mora

Izgradnja brana velikih razmjera ima iznenađujuću ulogu kada je u pitanju ograničenje porasta nivoa mora, smatraju naučnici.

Studija je objavljena u časopisu "Nature"

([bbc.com/news/science-environment-53836018](https://www.bbc.com/news/science-environment-53836018))

Tokom prošlog vijeka, otapanje glečera i termalna ekspanzija vode mora uticali su na povećanje nivoa vode u okeanima.

Međutim, predmetna nova studija nalazi da su brane skoro zaustavile porast nivoa mora tokom 1970-ih zbog količine vode čiji su ulazak u okeane iste spriječile.

Bez njih, godišnji nivo rasta vode bio bi viši za oko 12%.

Za naučnike predstavlja težak zadatak izmjeriti koliki je bio porast nivoa mora tokom otprilike prethodnih 100 godina.

Istraživači su otkrili da je postojao raskorak između toga koja količina vode je otišla u okeane u poređenju sa tim koliko je tokom prošlog vijeka nivo vode u tim okeanima zapravo porastao.

U ovom novom radu autori su ponovo analizirali podatke o izvorima i potrebnim mjerama kako bi došli do nove, preciznije procjene.

Kao i otapanje glečera i termalna ekspanzija vode mora pod uticajem toplotne energije koja ulazi u vode, istraživači su otkrili da su postrojenja za skladištenje vode poput brana i akumulacija imali znatan uticaj na nivo vode mora tokom predmetnog vremenskog perioda.

U svijetu trenutno postoji oko 58.000 velikih brana, od kojih su mnoge izgrađene tokom prethodnih 60 godina.

Tokom 1950-ih i 1970-ih godina desio se građevinski bum kada je završena izgradnja nekoliko postrojenja velikih razmjera, poput brane Kariba u Zimbabveu, brane Bratsk u Sibiru i Asuanske visoke brane u Egiptu.

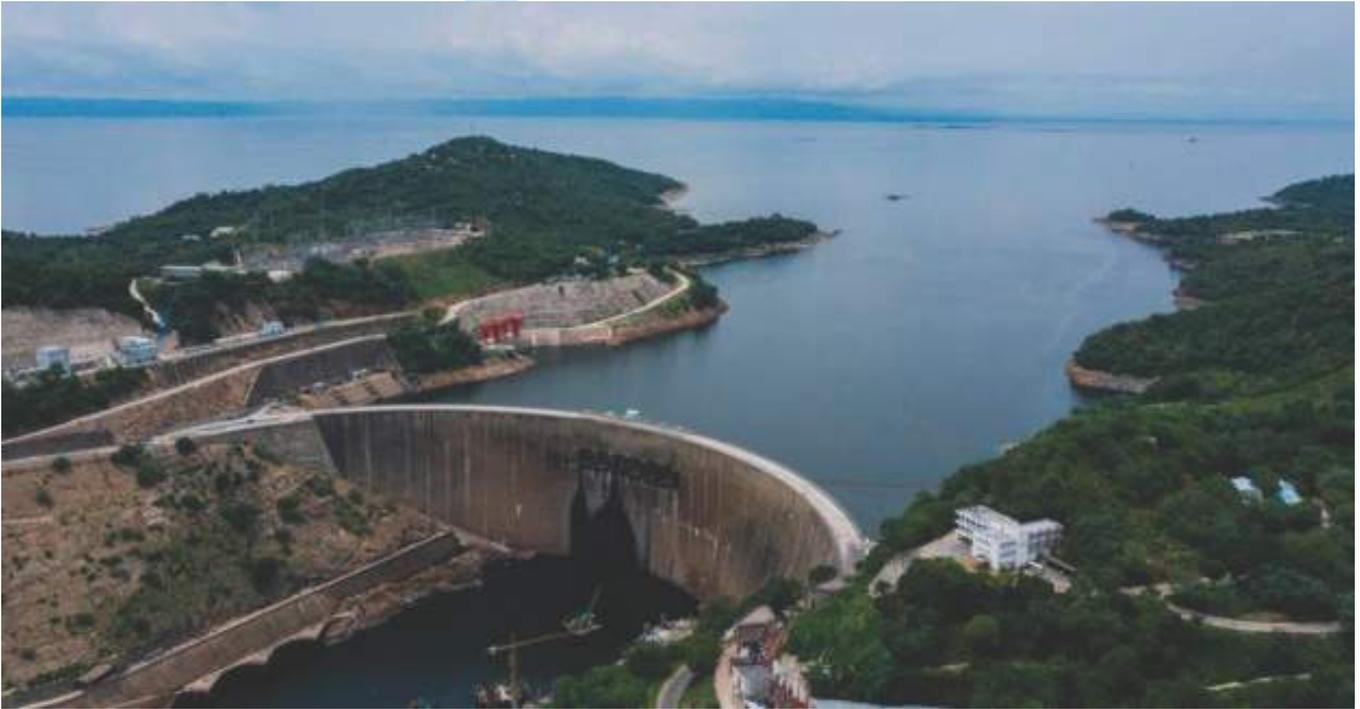

Veliki dio ovog smanjenja uzrokovan je time što je nivo mora [porast] skoro zaustavljen zbog iznosa količine vode skladištene u branama“, rekao je glavni autor, dr Thomas Frederikse, iz agencije Jet Propulsion Laboratory u Kaliforniji. “Tako da smo izradnjom brana skoro zaustavili porast nivoa mora za period od otprilike deset godina.

Kada su tokom 1970-ih godina ovi giganti u potpunosti pušteni u pogon, njihova sposobnost da blokiraju ulazak vode u more usporila je tendenciju porasta nivoa mora na globalnom nivou.

Studija je pokazala da je ukupan nivo mora porastao za otprilike 1.56 mm na godišnjem nivou u periodu 1900 – 2018. godine.

Otapanje glečera, što je doprinijelo ubrzanom stvaranju toplije klime u svijetu, u najvećoj mjeri je doprinijelo porastu nivoa mora tokom 20. vijeka. Autori smatraju da bi, u toku cijelog navedenog perioda, nivo mora bio viši za oko 12% da nije bilo uticaja brana i akumulacija.

Međutim, uticaj brana na zadržavanje vode počinje da slabi tokom 1990-ih godina.

Rasla je zabrinutost u pogledu uticaja velikih brana na životnu sredinu, te je shodno tome broj projekata počeo da opada.

Istovremeno, sve veći uticaj klimatskih promjena podsticao je porast nivoa mora zbog sve većeg topljenja leda na Grenlandu kao i veće termalne ekspanzije vode budući da je u okeane stizala veća količina toplotne energije.

Svi navedeni faktori uticali su na porast nivoa mora tokom prethodnih

30 godina koji se trenutno kreće u iznosu od 3.35 mm na godišnjem nivou.

Dakle, da li bi novi plan izgradnje brana pomogao u spašavanju svijeta od rastućeg nivoa voda?

Početak ove godine, tim istraživača pripremio je dokument o tome kako bi Evropa mogla izbjeći najgori uticaj porasta nivoa mora izgradnjom brane ogromnih razmjera u Sjevernom moru.

Dr Thomas Frederikse, međutim, ne smatra da bi u ovom trenutku dodavanje dodatnih barijera bilo funkcionalno.

U periodu kada je izradnja brana bila u najvećem zamahu, bili smo u mogućnosti da usporimo porast nivoa mora za oko 0.8 mm na godišnjem nivou.

Sada međutim vidimo da se porast nivoa mora tokom prethodnih 10 godina na godišnjem nivou kreće oko četiri milimetra.

Tako da znači da vi treba da izgradite pet puta veći broj brana u odnosu na broj koji je izgrađen u navedenom periodu, kako bi se zaustavila trenutna brzina porasta nivoa mora.

Mislim da je ovo nemoguće.

Prema mišljenju dr Frederikse, smanjenje emisije CO₂, koje bi se sprovodilo brže i obuhvatnije nego što je to trenutno situacija, predstavljalo bi bolju i mnogo jeftiniju opciju.

ODRŽANA REDOVNA SKUPŠTINA AKCIONARA EPCG AD NIKŠIĆ

Usvojen Izvještaj o poslovanju za 2019. godinu

Posljednjeg dana jula u Nikšiću je održana 18. redovna Skupština akcionara EPCG AD Nikšić. Na osnovu utvrđenog dnevnog reda Skupštine, kojom je predsjedavao izvršni direktor Igor Noveljić, donijete su odluke o usvajanju finansijskih i konsolidovanih iskaza za 2019. godinu, odluka o usvajanju Izvještaja o poslovanju kompanije, odluka o raspodjeli dobiti kao i odluka o izboru revizora te razrješenju i imenovanju novih članova Odbora direktora.

Na Skupštini je konstatovano da je, pored loše hidrološke situacije, prošla godina bila jedna od uspješnijih poslovnih godina te da su sve kompanije u sastavu EPCG imale dobro poslovanje, a EPCG grupa je imala dobit oko 39 miliona eura.

Ostvareni neto rezultat EPCG u 2019. godini iznosi 28.348.159 eura.

Ukupna ostvarena proizvodnja električne energije u 2019. godini iznosila je 3.011,2, GWh, što je za 473 GWh ili 13,6% manje od ostvarenja iz prethodne godine. Konstatovano je da su ostvarena osnovna načela Poslovne politike uz maksimano angažovanje menadžerskih struktura i zaposlenih.

Hidrološka situacija u protekloj godini je bila značajno nepovoljnija u odnosu na 2018. godinu što je uticalo na manju proizvodnju HE „Perućica“, koja je iznosila 951,97 GWh, za 90,28 GWh manje u odnosu na prethodnu godinu i HE „Piva“ čija je proizvodnja iznosila 665,1 GWh, za 328,80 GWh manje od ostvarenja iz prethodne godine. Ostvarena je potrošnja koja je iznosila 100% od plana, odnosno 102% od ostvarenja u toku 2018. godine. U toku 2019. godine smanjena su potraživanja kod distributivnih

kupaca i ostvaren stepen naplate od 100,16% u odnosu na ukupno fakturisanu realizaciju u 2019. godini. U 2019. godini ukupna kapitalna ulaganja u EPCG su iznosila 9.349.721€. Većina ulaganja se odnosila na modernizaciju i nove projekte.

Akcionari su prihvatili odluku o usmjeravanju dobiti na neraspoređenu dobit Društva, tako da je ukupna neraspoređena dobit kompanije 41.184.784 eura.

Shodno Zakonu o privrednim društvima, Skupština je, po utvrđenom dnevnom redu i u skladu sa Statutom Društva, izvršila razrješenje i izbor novih članova Odbora direktora kompanije. Za članove Odbora direktora izabrani su Đoko Krivokapić, dr Ranko Milović, Nikola Vujović, Samir Hodžić, prof. dr Vladan Radulović, Srdjan Spaić i Miloš Konatar.

Nova radionica olakšala uslove rada na servisiranju mehanizacije

Dijana Gomilanović

Novi objekat Radionice za servisiranje rudarske mehanizacije, koji je svečano otvoren povodom obilježavanja 67 godina rada Društva, od februara ove godine funkcioniše u svom punom kapacitetu. I u uslovima pandemije zaposleni RJ „Održavanje“, koji su obučeni i angažovani u toj radionici, neprekidno su obavljali svoje radne obaveze.

Mjesečno se u radionici realizuje oko 100 servisa, dok se u samom objektu servisira blizu 160 vozila iz voznog parka RUP-a, od malih terenskih vozila do dampera nosivosti 100 tona. Prema riječima smjenskog poslovođe Rada Kneževića, i u mjesecima kada su na snazi bile mjere NKT, odrađeno je 96 servisa bez vozila transporta i utoršeno blizu 10 tona ulja.

-U novoj radionici za održavanje rudarske mehanizacije izvodi se servisiranje koje podrazumijeva radnje pranja mašina, mjenjanja ulja, podmazivanja, kontrole guma, zamjene i dosipanje uglja, zamjene i čišćenje filtera, dakle redovno servisiranje i po potrebi opravka vozila.

Često se desi da određena vozila moramo raditi izvan radionice, kada ekipe izlaze na teren odnosno odlaze na lice mjesta gdje se mašina nalazi – kazao je Knežević.

On je istakao da su uslovi rada u novom objektu značajno bolji od prethodne balon hale, koja je bila privremeni objekat za rad.

-Trenutno je 20 radnika angažovano u novom objektu, a radi se u dvije smjene. Svakodnevno prilikom primopredaje objekta između smijena hala se sređuje, odnosno čisti što podrazumijeva čišćenje platoa ispred objekta na kojem se vrši pranje vozila, a potom i same hale u smislu odlaganja buradi od ulja i maziva, čišćenja kada u koje se odlažu ulja, čišćenje kanala i sl. – kazao je Knežević.

Pomenuti poslovi ne iziskuju veliki napor, obzirom na to da je riječ o novom objektu, koji je urađen po svim savremenim standardima. Naime, riječ je o prostoru od oko 2.000 neto kvadrata korisnog prostora koji je podjeljen u tri zone, odnosno tri tehnološke linije za servisiranje dampera, pomoćnih točkaša, buldozera, grejdera, utovarivača, dizalica, kamiona RJ „Transport“.

zagrijeva, tako da je mnogo lakše raditi u sadašnjim uslovima. Uz to skoro sve je na dugme, pa je mnogo manje ručnog rada – naveo je Knežević, dodajući da su radnicima na raspolaganju i nove tople kancelarije u kojim borave, uređen prostor za parking, garderoberi, tuš kabine.

Podsjetimo da se u hali izduvni gasovi odimljavaju sa fleksibilnim crijevom i usisnim ventilatorima uz prethodnu konekciju ovog fleksibilnog crijeva sa izduvnom granom motora koji se servisira. Što se tiče napajanja električnom energijom izgrađena je

trafostanica 2 x 1000 kVA, naponskog stanja 6 / 0,4kV, a toplotna energija dolazi od toplane odnosno nove kotlarnice koja je izgrađena za potrebe ovog objekta.

Čitav sistem je kompjuterizovan u nadzorom smislu, tako da je sve moguće pratiti softverski. Iako je riječ o objektu koji je jedinstven na ovim prostorima i šire, zaposleni tvrde da su se po useljenju u isti susreli sa određenom problematikom koju su prevazilazili tokom rada, a koja je u određenim slučajevima iziskivala i malo veće angažovanje kolega koji koriste pomenuti objekat.

Takođe, u okviru objekta nalaze se kancelarije u kojim su smješteni inženjeri, poslovođe, radnici, serviseri. Tu je i magacin za razne vrste ulja koja su potrebna za servisiranje rudarske mehanizacije, potom magacini za razne filtere, za kompresorsku stanicu, mokri čvorovi, tuš kabine, kao i sve ono što je potrebno za pravovremeno servisiranje rudarske mehanizacije.

Smjenski poslovođa Goran Knežević istakao je da je radnicima značajno olakšan rad u novom objektu, a prije svega jer se sa ručnog rada u dobrom djelu prešlo na digitalni rad, naročito kada su u pitanju pumpe za ulja, zatim olakšano čišćenje kanala u objektu, posude u kanalima i drugi sadržaji u samom objektu.

-Prije svega objekat je funkcionalan, a uslovi za zaposlene su odlični jer se nalaze u zatvorenom prostoru koji se

Dome moj

Birajte sigurnost.
Jednostavno.

- Brzo i jednostavno zaključivanje osiguranja
- Efikasno rješavanje šteta
- Najšira pokriva uz povoljne uslove na jednoj polisi

Sve će biti u redu

lovćen

lo.co.me

Tokom ljeta intenzivni radovi na održavanju mreže

Monteri Crnogorskog elektrodistributivnog sistema (CEDIS) tokom ljetnjih mjeseci intenzivno su radili na održavanju i unapređenju mreže u cilju stvaranja uslova za pouzdano napajanje električnom energijom u svim opštinama.

Epidemija korona virusa nije usporila rad ekipa koji je usklađen sa mjerama i preporukama Nacionalnog koordinacionog tijela.

Tokom jula i avgusta akcenat je stavljen i na redovan remont dalekovoda 10kV "Bata" na Cetinju, "Dušići" u Tuzima, "Barutana", "Danilovgrad" i "Vojni logor" u Podgorici, "Višnjica" u Pljevljima, "Bašča" u Rožajama, "Biserna Obala" i "Mrkojevići" u Baru". Radovi su vršeni i na niskonaponskoj mreži u Podgorici, Danilovgradu, Cetinju, Plužinama, Nikšiću, Mojkovcu, Plavu, Rožajama, Pljevljima, Bijelom Polju, Kolašinu, Beranama, Budvi, Baru, Ulcinju, Šavniku, Žabljaku, Petnjici, Gusinju, Andrijevići, Tivtu, Kotoru i Perastu.

Osim radova koji su se izvodili u okviru višemilionskog projekta revitalizacije srednjenaponske i niskonaponske mreže, revitalizovali su se i 10 kV dalekovodi "Lipova Ravan" i "Kneževići" u Nikšiću, "Miljkovac" i "Kneževići" u Plužinama, "Cetinje" i "Meterizi" na Cetinju, "Luge" u Beranama, "Šas" u Ulcinju, "Kameno" u Herceg Novom, "Morinj" u Kotoru i "Skrbuša" u Kolašinu.

Nijesu u pomenutom period bile zapostavljene ni trafostanice, a fokus je bio na trafostanicama 35/10 kilovolti "Bijela" u Herceg Novom i na stubnim trafostanicama "Stožer 4" u Bijelom Polju, "Sukobin 1" i "Draginje 1" u Ulcinju.

Aktivnosti na revitalizaciji i osavremenjavanju djelova elektrodistributivnog sistema, u cilju dostizanja

standarda u toj oblasti, nastaviće se i u narednom periodu. Biće realizovane brojne investicije u revitalizaciju, rekonstrukciju i modernizaciju postojećih, kao i izgradnju novih elektroenergetskih objekta u gotovo svim crnogorskim opštinama, koji će korisnicima obezbjediti kvalitetno i sigurno napajanje električnom energijom.

Beznaponska stanja zbog uništavanja mreže

Kada je riječ o čestom nestanku električne energije uzrok tome je nesavjesno postupanje pojedinaca koji uništavaju energetska mreža i objekte. Na nestanke struje nerijetko utiču i atmosferska pražnjenja i loše vremenske prilike.

Krađa pozicija sa energetska objekata, prekidi kablova prilikom izvođenja radova, saobraćajne nezgode, požari i slično dovode do višesatnih prekidu napajanja. Tako je 2. avgusta izvođač radova na jednom stambenom objektu prekinuo kabl za napajanje korisnika električnom energijom i telekomunikacioni kabl u blizini nekadašnjeg Duvanskog kombinata. Korisnici u tom dijelu grada su duže od dva sata bili bez električne energije, a zbog prekida telekomunikacionog kabla bili su nedostupni brojevi za prijavu kvara u Dežurnoj službi za Podgoricu, Danilovgrad, Cetinje i Tuzi.

Ekipe CEDIS-a u ovakvim situacijama rade sve da bi korisnici što prije dobili napajanje. Riječ je obično o složenim, zahtjevnim i rizičnim poslovima, koji se mogu izvoditi samo u situacijama kada nema opasnosti po zaposlene, što se posebno odnosi na požare i vremenske nepogode.

Skoro svake godine tokom ljeta distributivna mreža i objekti stradaju u požarima.

U glavnom gradu tako je izgorio stub na dalekovodu 10kV "Vojni logor", dok

su dalekovodi "Lutovo" i "Medun" bili ozbiljno ugroženi. U danilovgradskoj opštini izgorjela su tri stuba na niskonaponskoj mreži "Gornji Zagarac". Mreža sa koje se napajaju djelovi opštine Tuzi, u poređenju sa ostalim opštinama, bila je daleko najugroženija.

Izgorelo je čak sedam stubova na dalekovodima "Vazdušni Tuzi", "Pikalje" i "Dušići", a korisnici na tim područjima ostajali su bez napajanja i po nekoliko sati.

Podijelimo teret 8: Preko dvije i po hiljade potpisanih sporazuma

Akcija "Podijelimo teret 8" tokom jula i avgusta zabilježila je dobre rezultate. Ukupno je potpisano 2.617 sporazuma o otplati duga u ratama. U avgustu je čak preko dvije hiljade kupaca iz grupe potrošnje "Domaćinstva" odlučilo da iskoristi bvrrojne povoljnosti osmog ciklusa akcije "Podijelimo teret".

Elektroprivreda Crne Gore akciju "Podijelimo teret 8" pokrenula je 1. jula, a namijenjena je svim kupcima, koji pripadaju grupi potrošnje "Domaćinstva", a imaju dugovanja po osnovu računa za električnu energiju. Do 31. oktobra, sva domaćinstva kojima ističu sporazumi iz akcije "Podijelimo teret 6", kao i sva nova domaćinstva koja žele da se priključe, svoje obaveze mogu izmiriti po izuzetno povoljnim uslovima.

Imajući u vidu složenu situaciju uslijed COVID 19, za osmi ciklus akcije "Podijelimo teret", uslov za priključenje je da potrošač ima izmirena dva posljednja računa, umjesto tri, kako je to bilo u dosadašnjim akcijama. U septembru neophodan uslov za priključenje akciji je da je iznos uplata u prethodna tri mjeseca (jun, jul i avgust) jednak ili veći od računa za jul i da do kraja septembra bude plaćena avgustovska faktura. U oktobru neophodan uslov je da je iznos uplata u prethodna tri mjeseca (jul, avgust i septembar) jednak ili veći od računa za avgust i da do kraja oktobra bude plaćena septembarska faktura.

Domaćinstva koja se priključe akciji "Podijelimo teret 8", stiču pravo na brojne povoljnosti:

- otplata prethodnog duga u fiksnim mjesečnim ratama u iznosu od 20 eura,

- izuzeće od prinudnih metoda naplate dok se poštuje sporazum,
- obustava obračuna zatezne kamate.

Maksimalan broj rata na koji se može potpisati sporazum je 22. Ukoliko je dug manji od 440 eura, broj rata se određuje tako što se iznos duga dijeli sa 20 eura (npr. dug od 320 eura kupac će otplaćivati u 16 fiksnih mjesečnih rata od 20 eura).

Takođe, svi kupci električne energije koji su isključeni sa mreže imaju pravo da se priključe akciji, a uz navedene neophodne uslove moraju da plate i troškove priključenja.

Kupci koji već imaju potpisan standardni sporazum, mogu ga reprogramirati po ovom modelu, uz uslov da redovno izmiruju svoje obaveze po postojećem protokolu.

SKORO 9.000 POTROŠAČA U JULU RAČUN PLATILO MASTERCARD KARTICOM PUTEM EPCG PORTALA

Ukupno 8.793 potrošača iskoristilo je mogućnost učešća u akciji "EPCG online portal i Mastercard za 4 eura u plusu" i njima je kompanija Mastercard izvršila uplatu od 4 eura u avgustu.

Da podsjetimo, Mastercard i Elektroprivreda Crne Gore tokom jula organizovali su akciju "EPCG online portal i Mastercard za 4 eura u plusu" za sve kupce koji pripadaju grupi potrošnje "Domaćinstva".

Za kupce koji su tokom jula putem EPCG portala, Mastercard? karticom platili iznos koji je morao biti najmanje u visini majskog ili junskog računa, kompanija Mastercard izvršila je doplatu u iznosu od 4 eura. Ovaj iznos potrošačima će biti prikazan na avgustovskim računima za utrošenu električnu energiju. Spisak svih pretplatnih brojeva koji su stekli ovo pravo i ostvarili benefit objavljen je na portalu www.epcg.com.

Korisnici koji imaju aktiviran servis SMS info, poruku su već dobili, a informacije se mogu dobiti i besplatnim pozivom ka Call centru na broj 19100.

Inače, plaćanje računa putem portala EPCG jednostavno je i sigurno, korisnicima štedi vrijeme omogućavajući im da ne čekaju u redovima i svoju pauzu iskoriste za završavanje drugih obaveza.

Takođe, putem portala EPCG račun se može platiti i iz inostranstva, bez ikakvih troškova provizije.

Račun putem portala možete platiti bez registracije na stranici <https://www.racun.epcg.com/placanje-racuna>, kao i ako imate korisnički nalog na portalu www.racun.epcg.com, gdje ne morate da kucate poziv na broj i iznos, već brzo i jednostavno možete izmiriti svoje obaveze po osnovu utrošene električne energije. Za plaćanje putem portala EPCG nema troškova provizije.

EPCG podržala kampanju Instituta za javno zdravlje

Elektroprivreda Crne Gore podržala je kampanju Institut za javno zdravlje, koji je uz podršku kancelarije Svjetske zdravstvene organizacije, nastavio s kampanjom

#distancarukemaska sa ciljem podizanja svijesti o značaju promjene ponašanja i usvajanja preporuka. EPCG je postavljanjem jarbola ispred svojih objekata u

Nikšiću i Podgorici podržala kampanju i Institut u cilju očuvanja javnog zdravlja i borbe protiv novog koronavirusa.

Vjetroelektrana Brajići: Struja za više od 50 000 domaćinstava

Vjetroelektrana Brajići proizvođaće oko 220 gigavat sati (GWh) čiste električne energije godišnje, čime se može obezbediti više od 50 hiljada domaćinstava, saopšteno je prilikom potpisivanja Ugovora o zakupu državnog zemljišta za izgradnju ove vjetroelektrane.

Ugovor čija je vrijednost 101,3 miliona evra potpisali su ministarka ekonomije Dragica Sekulić i Zoran Obradović u ime Konzorcijuma WPD Brajići. Ministarka ekonomije Dragica Sekulić kazala je da je Vlada, pažljivo prateći dešavanja u savremenoj energetici i osluškajući reakcije najboljih, među prvim u Evropi konstatovala dovoljnu zrelost kako tehnoloških rešenja tako i tržišnih uslova, za obustavu finansijskog podsticanja investicija u obnovljive izvore energije.

“

Uvjereni u atraktivnost investicionog ambijenta koji smo kreirali u zemlji, hrabro smo međunarodnoj javnosti predstavili novi pristup, predvođeci novi talas ulaganja, bez nepotrebnog državnog intervencionizma – navela je ministarka Sekulić.

Ona je rekla da će na projektu raditi najbolji, navodeći da je Ugovor vrijedan 101,3 milion evra zaključen nakon pregovora vođenih putem videokonferencija. Energiewende u Crnoj Gori je, kako je rekla, počeo.

Ona je pojasnila da će dogovor omogućiti svakom građaninu Crne Gore dovoljne količine čiste i prijemčive energije, pravo da samostalno proizvode ili slobodno izabere od koga će da kupi svoju energiju.

Direktor WPD Adria Zoran Obradović kazao je da je ponosan što je WPD, kao globalna i moćna kompanija, sa realizovanim gigavatima vjetroelektrana i uloženim milijardama eura, pokazala spremnost da uđe u projekt koji će se razvijati bez državnih podsticaja, garantovanih premijskih cijena, na tržišnim osnovama.

Ocijenio je da je model koji je predložila Vlada Crne Gore, najmoderniji u regionu, da prati evropske trendove i omogućava sigurna ulaganja.

Solarna elektrana u Podgorici dobila status povlašćenog proizvođača

Regulatorna agencija za energetiku (RAE) dodijelila je podgoričkoj kompaniji Alliance status povlašćenog proizvođača električne energije za istoimenu solarnu elektranu.

Alliance, kako su objasnili u RAE, ima pravo na podsticajne mjere koje su važile 9. aprila ove godine.

“Utvrdjuje se status povlašćenog proizvođača električne energije za solarnu elektranu Alliance, opština Podgorica. Status se utvrđuje sa rokom važenja od 12 godina, počev od 28. jula ove godine”, navodi se u odluci RAE.

Prema podacima regulatora, električnu energiju po povlašćenim uslovima proizvode i solarne elektrane Invicta i DG u Danilovgradu, kao i solarna elektrana Bar-kod u Podgorici.

Status povlašćenog proizvođača struje dobila je i mala hidroelektrana Paljevinska, vlasništvo kolašinske firme Viridi Progressum.

“Status se utvrđuje sa rokom važenja od 12 godina, počev od 28. jula

ove godine. Subjekt ima pravo na podsticajne mjere koje su važile 24. decembra 2018. godine”, odlučila je RAE, koja je do sada povlašćeni status utvrdila za još 22 male hidroelektrane.

Zahvaljujući kablju prihodovali deset miliona eura

Predsjednica Borda Crnogorskog elektroprenosnog sistema (CGES) Vesna Bracanović je navela da je puštanje podmorskog kabla u komercijalni rad donijelo i mjerljive finansijske benefite i da su dosadašnji rezultati potvrdili opravdanost ovog projekta.

- Komercijalna upotreba kabla je počela krajem prošle godine, kada je organizovana godišnja aukcija za dio prekograničnih prenosnih kapaciteta, dok se alokacija preostalog dijela kapaciteta sprovodi na mjesečnim i dnevnim aukcijama. Prihod CGES-a po osnovu alokacije prekograničnih prenosnih kapaciteta na granici sa Italijom za prvih sedam mjeseci ove

godine iznosi gotovo četiri miliona eura kazala je Bracanović i naglasila da su zahvaljujući ovom projektu značajno uvećani prihodi i na drugim granicama.

- CGES je na dosad održanim aukcijama prihodovala skoro deset miliona eura. Poređenja radi, lani smo od aukcija prekograničnih prenosnih kapaciteta prihodovali 3,7 miliona eura rekla je Bracanović i naglasila da Transbalkanski koridor ima za

cilj da poboljša uslove za prenos električne energije i omogući dalju integraciju tržišta električne energije, kao jednog od prioriteta evropske energetske politike. Pojasnila je da je Transbalkanski koridor skup elementa prenosnog sistema električne energije na 400 kV naponskom nivou, koji će omogućiti bolje međusobno energetske povezivanje Crne Gore, BiH i Srbije, kao i njihovo povezivanje sa neposrednim okruženjem.

Ugljevik najčistija TE u Bosni i Hercegovini?

Probni rad postrojenja za odsumpovanje dimnih gasova (ODG) termoelektrane Ugljevik, uspješno je završen 20. Avgusta. Preliminarni rezultati testiranja (na maksimalno mogućem opterećenju u trenutku testiranja) su pokazali da su sve vrijednosti funkcionalnih garancija ispod ugovorom zahtijevanih, a najvažnije od njih, kao što su emisije SO₂ (oko 150 mg/Nm³, a granica je 200) i čvrstih čestica (1,5 mg/Nm³, a granica je 20), kao i potrošnja električne energije (11,5 MW), znatno su ispod traženih.

Efekte rada postrojenja najbolje ilustruje činjenica, da je ranije svakog sata iz termoelektrane bilo izbačeno oko 18 tona SO₂, a da je tokom probnog rada ta količina na izlazu vlažnog dimnjaka od 26. jula

svedena na 150 kilograma, više nego sto puta manje. Dodatno pozitivno je to što se emituje svega 1-2 mg/Nm³ čvrstih čestica, što je značajno manje od projektom tražene emisije

do max 20 mg/Nm³", istakao je Zlatko Malović, projekt menadžer postrojenja ODG. U postrojenje je uloženo oko 80 miliona eura.

(energetskiportal.rs)

Hrvatska: ogroman pad potrošnje električne energije

Zatvaranje fabrika, škola, restorana, barova i hotela, smanjenje nivoa proizvodnje te ostanak ljudi kod kuće zbog restriktivnih mjera kojima je cilj bio usporavanje širenja koronavirusa, rezultiralo je manjom potrošnjom električne energije u Evropskoj uniji.

Tako je ukupna potrošnja u EU u maju bila 10,5% niža od najniže vrijednosti koja je u istom mjesecu zabilježena između 2016. i 2019. godine. U Španiji i Poljskoj iznosi preko 13,7%, Sloveniji 13,4%, a u Hrvatskoj 11,9 %.

(energetika-net.com)

Srbija: Zelena digitalizacija

Sve kompanije u Srbiji koje generišu otpad i emituju zagađujuće materije u vodu i vazduh i uvoze proizvode koji će nakon upotrebe postati otpad, dužne su da podnesu izvještaj Agenciji za zaštitu životne sredine. Slijedeći preporuke Evropske komisije o cirkularnoj ekonomiji,

razvijen je projekat zelene digitalizacije koji će omogućiti bržu i lakšu razmjenu podataka i njihovu dostupnost i onima koji žele da investiraju u zaštitu životne sredine. Umjesto dosadašnjih 120.000 izvještaja godišnje, arhiviranih u 25 kartonskih kutija, mejlova i telefonskih poziva, sve informacije biće dostupne preko digitalnog servisa. Svi podaci, osim onih koji su poslovna tajna, biće dostupni na platformi.

(energetskiportal.rs)

Hrvatska: Geotermalna energija

Predstavnici turske kompanije „Soyak“ posjetili su hrvatsku opštinu Legrad kako bi razmotrili mogućnosti ulaganja u geotermalnu energiju. „Soyak“ se bavi ulaganjem u energetiku i izgradnju stambenih zgrada, kao i prevozom tereta i proizvodnjom cementa.

U Turskoj posjeduje hidroelektrane ukupne snage 150 MW i geotermalne elektrane ukupne snage 60 MW.

Želja turske kompanije je da koristi geotermalnu energiju na polju Legrad-1.

(energetskiportal.rs)

Rusi grade solarne elektrane u BiH

U Rafineriji nafte u Brodu, ruski vlasnici rade sada na proizvodnji električne energije. U krugu preduzeća grade četiri solarne elektrane, koje bi u rad trebale biti puštene početkom decembra. Struja će se, kako javljaju mediji, proizvoditi u postrojenjima „RNB Solar 1“, „RNB Solar 2“, „RNB Solar 3“ i „RNB Solar 4“. Za svako postrojenje je planirana godišnja proizvodnja od 280.000 kWh.

Gradnju solarnih elektrana najavili su iz „Zarubežnefta“, većinskog vlasnika naftne industrije u Republici Srpskoj. Međutim, finansijski izvještaji iz prošle godine pokazuju da je preduzeće poslovalo sa minusom od 117 miliona KM (oko 60 miliona eura), sa čime je povećalo akumulirani gubitak na oko 380 miliona eura.

(energetskiportal.rs)

Besplatno punjenje eko automobila u Beogradu

Punjenje električnih automobila u Beogradu dostupno je na nekoliko javnih lokacija širom grada, a

najnovija među njima nalazi se u okviru Beograda na vodi. Na parkingu pored Sava Plej parka postavljen je

punjač na kojem mogu da se pune dva automobila istovremeno.

(energetskiportal.rs)

Atrakcija u Baru – solarno stablo

Solarno stablo se sastoji se od devet „grana“ sa stilizovanim „listovima“ koji u večernjim satima imaju i dekorativnu rasvjetu. Skulptura je izrađena u skladu s logotipom i bojama Turističke zajednice opštine Bar, a ovaj savremeni urbani namještaj opremljen je USB i bežičnim punjačima za mobilne telefone i ostale prenosive pametne uređaje.

Takođe, osim opuštanja na klupi, novo solarno stablo posjetiocima nudi i besplatni Wi-Fi pristup internetu.

(energetskiportal.rs)

EU priprema nove klimatske ciljeve

EU se priprema za nekoliko intenzivnih mjeseci u donošenju klimatskih politika, a sudeći prema najavama, postradala EU ekonomija neće imati predaha u stezanju kaiša. Komisija će ovog mjeseca predložiti

novi klimatski cilj EU-a za 2030., smanjiti emisije ugljen dioksida za 50% ili 55% u odnosu na nivo iz 1990. Plan Unije je da dostigne nula emisija do 2050.

(energetika-net.com)

Cijene nafte niže za 5%

Na svjetskim su tržištima cijene nafte početkom septembra pale više od 5 posto, što je njihov najveći nedjeljni gubitak od juna, a posljedica je strahovanja ulagača u vezi potražnje, s obzirom na spori oporavak najvećih svjetskih ekonomija od koronakrize. Cijena barela na londonskom tržištu prošle nedjelje je pala 5,3 posto, na 42,66 dolara,

dok je na američkom tržištu barel pojeftinio 7,4 posto, na 39,77 dolara. Američka potražnja za benzinom pala u istom periodu na 8,78 miliona barela dnevno, sa 9,15 miliona barela dnevno u nedjelji ranije. Potražnja za naftom u svijetu mogla bi ove godine zabilježiti pad za devet do 10 miliona barela dnevno.

(bankar.me)

Njemačka: 6,5 milijardi eura od prve zelene obveznice

Prva njemačka zelena obveznica naišla je na dobru tražnju investitora i nova emisija planirana je do kraja godine. Njemačka finansijska agencija je saopštila da je od desetogodišnje obveznice prikupljeno 6,5 milijardi eura nakon što su investitori pokazali interesovanje za više od 33 milijarde. Berlin planira da do 2023. potroši 54 milijarde eura u okviru klimatskog

paketa, koji uključuje uvođenje poreza na ugljenik kako bi se do 2030. emisija gasova sa efektima staklene bašte smanjila za 55% u odnosu na nivo iz 1990. Francuska je, kako se navodi, u posljednje tri godine emitovala zelene obveznice u vrijednosti od oko 27 milijardi eura.

(energetskiportal.rs)

Njemačka zatvara termoelektrane

Do 2038. godine, Njemačka planira da zatvori posljednje termoelektrane na uglj, a nadležni organi će početi sa distribucijom 40 milijardi eura namijenjenih za sprovođenje tranzicije i ekonomsko snaženje regiona koji se oslanjaju na uglj. Od te svote, 2 milijarde će biti raspoređeno tokom ove i naredne godine, piše Euraktiv. Zakon obezbjeđuje ukupno 26

milijardi eura do 2038. godine u vidu federalnih programa, dok će savezne pokrajine namijeniti 14 milijardi iz sopstvenih ulaganja. Kako navodi Državni zavod za statistiku ove zemlje, Njemačka od 2016. godine ima 148 aktivnih postrojenja na uglj, sa 33.000 ljudi koji su direktno ili posredno živjeli od tog sektora. (energetskiportal.rs)

Stiže “Snaga Sibira 2”

Ruski “Gasprom” je počeo projektovanje magistralnog gasovoda “Snaga Sibira 2”, koji će faktički objediniti gasno-transportne sisteme Zapada i Istoka. Taj gasovod će omogućiti Moskvi da brzo preusmjeri na Kinu količine gasa koje trenutno idu u Evropu, pa ta činjenica nameće pitanje – da li bi Evropa trebalo da strahuje da će ostati bez ruskog

gasa. Kapacitet tog gasovoda, kojim će se ruski gas prebacivati preko Mongolije u Kinu, trebalo bi da iznosi 50 milijardi kubnih metara godišnje. Projekat “Snaga Sibira” završen je prošle godine, izgradnja je trajala pet godina, a vrijednost projekta procjenjuje se na oko 400 milijardi dolara.

(energetskiportal.rs)

Kina rekordno povećala uvoz gasa

Kina je avgustu ostvarila istorijski rekord po uvozu gasa, zakupivši ogromne količine koji se dostavlja

gasovodima, ali i LNG-a. Carinska uprava je objavila da je uvezla 12,25 mlrdm m³ gasa, ili 27% više nego u istom mjesecu lani. Isporuke LNG-a prema Kini porasle su za 7 mlrd. m³, a gasa za 5 mlrd. m³. Kina je, inače, najveći svjetski uvoznik sirove nafte, s uvozom 51,29 mil. t. ili 12 mil. barela dnevno.

(energetika-net.com)

Električni automobili najskuplji u Evropi

Prema novim istraživanjima, proizvodnja električnih vozila će ostati značajno skuplja u Evropi u odnosu na ostatak svijeta najmanje još jednu deceniju, piše Fajnenšal tajms.

Naime, ukupni troškovi izrade kompaktnog vozila bez emisije će se smanjiti za više od 20 odsto do 2030. godine, na 16.000 eura po vozilu u prosjeku, ali će to svakako

biti skuplje za 9 odsto u poređenju sa benzinskim ili dizel vozilima.

(energetskiportal.rs)

Otvora se najveća Pasivna kuća na svijetu

Najveća Pasivna kuća na svijetu trebalo bi da dočeka svoje prve stanare ovog oktobra, u istorijskom dijelu River Market, u samom centru grada Kansas Sitija (SAD). Luksuzna stambena zajednica, nazvana „Second + Delavare“, nudiće vrhunske sadržaje uz energetske efikasne prednosti i uštedu energije od 80 – 90 odsto u poređenju sa konvencionalnim zgradama. Stambeni kompleks nudi 276 stambenih objekata, a udobnost

korisnika i energetska efikasnost postižu se trostruko zastakljenim sertifikovanim prozorima koji su postavljeni u visoko izolovane okvire koji propuštaju obilje prirodne svjetlosti bez rizika od gubitka energije. Omotač zgrade je hermetički zatvoren zidovima debelim 40 centrimetra koji uključuju i sloj izolacije od 15 centimetara utisnut u beton.

(energetskiportal.rs)

NAGRADNA IGRA EPCG: „ZLATNI TIM: ENERGIJA KOJA POKREĆE 2“

Dragan Mugoša iz Podgorice dobitnik automobila OPEL ASTRA ENJOY

Miodrag Vuković

Dragan Mugoša iz Podgorice dobitnik je automobila OPEL ASTRA ENJOY, u okviru nagradne igre Elektroprivrede Crne Gore (EPCG) „Zlatni tim: Energija koja pokreće 2“.

Mugoša je kazao da je bio veoma srećan i iznenađen kad je saznao da je dobitnik glavne nagrade.

– Auto sam dobio tako što sam redovno izmirivao račune za potrošenu struju. Savjetujem i drugim građanima da plaćaju redovno račune, zato što mogu osvojiti kao ja vrijednu nagradu – istakao je Mugoša.

Rukovodilac Korisničkog centra EPCG, Marko Burić, čestitao je Mugoši, ali i ostalim dobitnicima vrijednih nagrada.

– Ovo je drugi put ove godine da organizujemo nagradnu za najredovnije platiše. Kao i prošlog puta, i sada smo podijelili vrijedne nagrade. Kao što je poznato, svi članovi Zlatnog tima imaju i popust od 13 odsto na vrijednost obračunate aktivne energije na računima za utrošenu električnu energiju – istakao je Burić.

Pored automobila, uručen je i električni motocikl dobitniku iz Nikšića, u okviru nagradnog fonda EPCG je obezbijedila i tri električna bicikla, kao i po deset električnih trotineta i pametnih satova.

– Potrudili smo se i ovoga puta da nagrade budu vrijedne, zanimljive i korisne. U bazi za izvlačenje automobila, električnog motocikla

BURIĆ URUČUJE KLJUČEVE ASTRE MUGOŠI

i tri električna bicikla našli su se svi članovi Zlatnog tima, ukupno 190.324 domaćinstava, dok su se u bazi za izvlačenje trotineta i pametnih satova našla 20.653 kupca, koji imaju aktiviran servis ‘Elektronski račun’, a ujedno su i članovi ‘Zlatnog tima’ – naveo je Burić.

EPCG svojim kupcima nudi servis „Elektronski račun“ koji omogućava da se račun dobija mejlom odmah po završetku obračuna, bez čekanja poštaru. Servis je jednostavan za aktiviranje i besplatan.

Električni trotinet i pametni sat dobila su domaćinstva iz Podgorice, Bara, Ulcinja, Budve i Herceg Novog.

Nagradna igra „ZLATNI TIM: ENERGIJA KOJA POKREĆE 2“ počela je 15. juna i trajala do 30. juna. Nagradna igra je organizovana za članove ZLATNOG TIMA, odnosno sva domaćinstva koja 30. juna nijesu imala dugovanja po osnovu utrošene električne energije.

Izvlačenje dobitnika nagradne igre je organizovano 20. jula.

VRIJEDNA DONACIJA NAŠE KOMPANIJE

EPCG pomogla rekonstrukciju Akušerskog odjeljenja u KCCG

Predsjednik Vlade Duško Marković, direktor Kliničkog centra Crne Gore (KCCG) Jevto Eraković i izvršni direktor EPCG, Igor Noveljić, svečano su pustili u rad rekonstruirano Akušersko odjeljenje sa Odjeljenjem carskih rezova i Odjeljenjem za terminsku novorođenčad, kapaciteta 38 kreveta. Odjeljenje je u potpunosti rekonstruirano i opremljeno najsavremenijom opremom zahvaljujući donaciji Elektroprivrede Crne Gore, koja je izdvojila 240 hiljada eura za ovaj projekat. Najavljene su i nove investicije u KCCG, vrijedne 17 miliona eura, kao i stvaranje uslova da u narednom mandatu počne gradnja novog Urgentnog centra.

- Otvaranjem Akušerskog odjeljenja Klinike za ginekologiju KCCG na licu mjesta svjedočimo kako se znanje i odgovornost mogu i u uslovima najveće krize, zdravstvene i ekonomske, ulagati u zdravstveni system - kazao je premijer Marković i dodao da već nekoliko godina svjedočimo o ozbiljnim ulaganjima u Klinički centar kada je u pitanju prostor, oprema, ali i ljudski resursi.

Premijer je zahvalio i EPCG ocjenjujući da je kao uspješna kompanija, koja je završila i obavila svoju važnu unutrašnju transformaciju, postala generator ukupnog razvoja Crne Gore.

- Ne misli samo o svom profitu, o profitu svoje kompanije, svojih zaposlenih, nego dio tog profita usmjerava za ulaganje u zdravstvo i na taj način doprinosi unapređenju zdravstvene usluge i zaštite zdravlja našeg stanovništva - rekao je premijer Marković i dodao da je

društvena odgovornost EPCG, poziv i svima drugima kako treba da se odnose prema zdravstvenom sistemu u cjelini.

Predsjednik Marković je kazao da već krajem ove godine počinjemo da trošimo 17 miliona eura novca opredjeljenog za KBC i njegove klinike: „Želim da obavijestim crnogorsku javnost da ćemo krajem ove godine stvoriti uslove da u narednom mandatu započnemo gradnju novog Urgentnog centra“.

Zadovoljan i ponosan onim što vidi u Kliničkom centru, predsjednik Vlade je čestitao zaposlenima u cijelom zdravstvenom sistemu Crne Gore na profesionalnosti i motivisanosti da u uslovima pandemije zaštite zdravlje građana.

Ovo je dokaz da je ulaganje u zdravstvo najbolji odgovor na svakodnevne potrebe naših građana. Ulažući u zdravstvo, ulažemo u budućnost Crne Gore, u zdravlje naših građana i ukupni napredak - rekao je Marković.

Direktor Kliničkog centra Crne Gore Jevto Eraković rekao je da rekonstruirano akušerstvo sa ranije rekonstruiranim porodilištem spada u red najsavremenijih i najboljih porodilišta odnosno genikološko-akušerskih klinika u ovom dijelu Evrope.

- Ovo je nastavak kontinuiranog rada i ulaganja u Klinički centar Crne Gore i moram da vas podsjetim da smo zahvaljujući Vladi Crne Gore i našim prijateljima, donatorima koji kontinuirano podržavaju rad Kliničkog centra, samo u prošloj godini investirali preko 7,5 miliona eura.

Najveći dio je došao kao podrška Vlade Crne Gore odnosno nešto više od 6,5 miliona i nešto manje od milion eura zahvaljujući našim prijateljima, podržavaocima rada KCCG - naglasio je Eraković.

On je dodao da će u Kliničkom centru do kraja godine biti otvorena najsavremenija laboratorija, prva automatizovana laboratorija u Crnoj Gori, čija je vrijednost preko milion eura. Najavio je i otvaranje novog odjeljenja nefrologije i dijalize, a biće implementirani PAX i RIS sistem, gdje će na najbolji i najkomfortniji način radiolozi moći od kuće da očitavaju nalaze za naše pacijente.

- Naš najveći infrastrukturni projekat u 2020. očekujemo do kraja godine, a to je otvaranje potpuno nove

intenzivne njege u Klinici za neurologiju, gdje će biti smješteni i tretirani najteži pacijenti u Crnoj Gori - istakao je ovom prilikom Eraković.

Ovo predstavlja kontinuitet rada zdravstvenog Sistema, koji se nastavlja iz godine u godinu i koji pokazuje snagu i volju i profesionalizam: „Snagu zdravstvenog sistema i snagu države i siguran sam da ćemo nastaviti taj kontinuitet i pokazati da ćemo sve što smo započeli uspješno realizovati i još više razviti u narednom periodu“, zaključio je Eraković.

EPCG UZ PLIVAČKI VATERPOLO KLUB NIKŠIĆ

Uspješan klub uz uspješnu kompaniju!

Više od šest hiljada djece, prošlo je kroz školu plivanja ovog kluba, u Nikšić su, zajedno sa malim vaterpolistima, donijeli stotine medalja, a uz prijatelje, kakva je EPCG, streme ka novim uspjesima

Tatjana Knežević Perišić

Plivački vaterpolo Klub „Nikšić“, osnovan je 1999.godine, na inicijativu profesora fizičke kulture Predraga Ivanovića, Vlastimira Medojevića, Veselina Simanića i inženjera geologije Nebojše Koprivice. I te davne godine, uz veliki entuzijazam, počinje prva „Škola za obuku neplivača“ na jezeru Krupac.

Ideju da naši mališani nauče da plivaju, podržavaju roditelji, ali i privredni kolektivi; među prvima i Elektroprivreda Crne Gore. Kako tada, tako i danas.

Popularnost kluba raste, dolaze i nova "pojačanja": profesori fizičke kulture, Slaven Jovović, Goran Delibašić i Đorđije Nikolić. Od tada, u klubu radi škola za obuku neplivača, napredna škola i vaterpolo sekcija.

-Za ovih 22 godine, kroz školu plivanja na Krupcu, prošlo je više od 6000 djece, kaže za naš list Slaven Jovović, ističući da je to podatak za poštovanje. Dodaje da prekretnicu u razvoju kluba donosi 2000.godina i otvaranje baze-
na u Sportskom centru:

- Naša škola vaterpola je postojala i na Krupcu, međutim 2000./2001. godine nastavljamo puno ozbiljnije i sa vaterpolo i plivačkom sekcijom. U kratkom periodu, za te dvije godine, radimo i edukaciju trenera na seminarima za vaterpolo i plivanje te postizemo zapažene rezultate.

Tada plivači i vaterpolisti PVK Nikšić, na otvorenom prvenstvu za mlađe pionire u Kotoru 2001. zauzimaju prvo mjesto; zapažene rezultate u plivanju ostvaruju sestre Ćorović iz Herceg Novog, a prvu medalju za Klub osvaja Ivana Ćorović 1999. u Beogradu, s ponosom priča Jovović.

Iako se, oktobra 2001. zatvara nikšićki bazen, i rad Kluba postaje otežan, entuzijasti uspijevaju da održe ekipu na okupu; u narednim godinama organizuju i plivačko-vaterpolo kamp u Kotoru.

A juna 2016. sve polako dolazi na svoje; Nikšić dobija najsavremeniji zatvoreni olimpijski bazen, koji pruža savršene uslove za treninge.

-Tada zaista radimo "punom parom"; nastavlja se rad sa djecom, organizujemo obuku neplivaca, naprednu školu plivanja i počinjemo sa formiranjem i takmičarske ekipe.

Formira se vaterpolo sekcija i stvaraju uslovi za učešće na prvenstvima Crne Gore za mlađe i starije kategorije, kaže Jovović dodajući da vaterpolo sekcija broji šezdesetoro djece, sa kojima radi trener Vasko Vučković iz Kotora, sa Borisom Ćuzovićem i Milovanom Vukčevićem. Plivačku sekciju od 2016. dopunjuju licencirani treneri plivanja: instruktor aqua-aerobika Dijana Simanić i profesor fizičke kulture Vasilije Vlahović.

Jovović ističe da je već vidan napredak najmlađih vaterpolista "pred kojima vrijeme tek dolazi" jer su upravo najmladji plivaci za kratko vrijeme postigli sjajne rezultate, kako u našoj državi tako i u regionu.

-Redovni smo učesnici takmičenja u Trebinju, Sarajevu, Mostaru, Banja Luci, kao i prvenstava u Crnoj Gori: Kup Mimoza, Državno prvenstvo, Montenegro open itd.

Sa svakog takmičenja, vraćamo se sa brojnim medaljama; tako smo, na nedavno završenom Ljetnjem prvenstvu Crne Gore u plivanju, održanom u Podgorici, osvojili 47 medalja u pojedinačnoj i 5 u štafetnoj kategoriji!

Osvajali smo i pehar za treće mjesto ekipno, u konkurenciji šest klubova iz Crne Gore, što je, zaista, veliki uspjeh, obzirom na činjenicu da se vaterpolo ipak igra na Primorju, kaže Jovović ističući da je predani rad i ljubav prema ovom sportu, dokaz da i naš grad može biti rasadnik talentovane djece i u plivanju i vaterpolu, kada jeste u drugim sportovima.

Jovović, u ime svoje ekipe, zahvaljuje Sekretarijatu za sport i kulturu opštine Nikšić, rukovodstvu Bazena Sportskog centra, Vaterpolo savezu Crne Gore, ali posebno predsjedniku Kluba Darku Krivokapiću i menadžmentu EPCG, kao i predsjedniku Odbora direktora Đoku Krivokapiću na pomoći:

-Sve ovo što radimo, ne bi mogli realizovati bez podrške EPCG; i Vi i mi imamo jednu lijepu misiju; mi da radimo sa djecom ovog grada, a odgovorne kompanije, kakva je vaša, da pomognu, zaključuje Slaven Jovović za naš list.

MARIO HODŽIĆ - NAJUSPJEŠNIJI SPORTISTA CRNE GORE U 2019.

Rođen da bude najbolji

Dvadesetjednogodišnji Mario Hodžić u karate sportu zakoračio je sa šest godina trenirajući kate, od desete godine prešao je na borbe. Talenatom i upornošću, kao kadet osvojio je zlatnu medalju na Svjetskom prvenstvu, godinu iza nas je završio sa srebrnim medaljama na Evropskom prvenstvu u Gvadalahari i Evropskim igrama u Minsku. Posve zaslužen ove medalje su ga dovele do trona najboljeg sportiste Crne Gore za 2019. godinu. Titulu su mu dodijelili Crnogorski olimpijski komitet, Udruženje sportskih novinara, Karate savez Crne Gore i Sekretarijat za kulturu i sport Glavnog grada. Iako mu je karate prva ljubav, mašta o MMA mečevima, strastveno ga privlači ribolov, a kad uhvati malo slobodnog vremena put ga odvede u prirodu sa kojom je u neraskidivoj vezi.

Tekst i fotografije: Andrija Kasom

Crnogorski olimpijski komitet, Udruženje sportskih novinara, Karate savez Crne Gore i Sekretarijat za kulturu i sport Glavnog grada proglasili su te za sportistu 2019. godine. Što ova priznanja znače za tebe?

Drago mi je što su Crnogorski olimpijski komitet, Udruženje novinara, Karate savez i Sekretarijat za kulturu i sport Glavnog grada na pravi način vrednovali moje rezultate i proglasili me za najboljeg sportistu u prošloj godini. Ove nagrade za mene predstavljaju ostvarenje jednog od glavnih ciljeva koje sam sebi postavio na početku karijere. Nagrade me čine izuzetno srećnim, one su putokazi da je čovjek na pravom putu u profesiji kojom se bavi.

Od svih ovih priznanja, koje ti je najdraže, može li se neko izdvojiti?

Svaka nagrada ima svoju draž, teško je izdvojiti jednu. Ako moram da biram, izdvojio bih nagradu Crnogorskog olimpijskog komiteta koja mi je donijela titulu Najboljeg sportiste Crne Gore za 2019-tu godinu.

Koliko i kako će ova priznanja uticati na tebe?

Sigurno je da će mi ove nagrade dati dodatni vjetar u leđa, volju za radom

i ostavrenjem što boljih rezultata u budućnosti. Istovremeno, one su i obaveza da i dalje opravdam titulu najboljeg sportiste.

Kada i kako je počelo tvoje bitisanje u karate sportu?

Karate sam počeo da treniram sa šest godina, počeo sam sa katama, od desete godine prešao sam na borbe. Sjećam se, u početku mi karate i nije bio toliko privlačan,

koliko mi je bilo privlačno druženje i atmosfera u klubu. Moja odluka, da je karate pravi sport za mene, donešena je nakon osvajanja svjetskog zlata u konkurenciji kadeta u borbama. Osvojivši zlato ostvario sam svoj prvi cilj koji sam sebi postavio u životu. Osjetio sam veliki ponos i najveću sreću do tada u svom životu. Vidjevši, koliko su moji roditelji bili ponosni na mene, srećni... odlučio sam da ću dati sve od sebe, da ih što više puta na ovaj način obradujem.

Zbog čega karate?

Ja i brat smo od malih nogu ispoljavali određene simpatije prema boričkim sportovima, odrastali smo uz filmove sa njihovom tematikom. Naš opis na karate, bio je nastavak porodične tradicije, naši roditelji su ga trenirali.

Da bi se bio uspješan u ovom sportu, čime pojedinac mora biti "naoružan"?

Mislim da je u karateu, kao i u svim ostalim sportovima, najbitnije i najveće oružje naša "glava". Sve kreće iz glave, jaka psiha je ono što razlikuje šampiona od prosječnog borca. Znam, najbitnija je borba koju vodimo unutar sebe, sebi smo najveći protivnici. U trenutku kada uspijemo da pobijedimo sebe čovjek postaje šampion.

Odricanja su neminovnost svakog sportiste. Na koji način ih prihvataš?

Sa odricanjima se susreće svaki profesionalni sportista. Znajući to, na samom početku sam bio svjestan da ću morati nekih stvari da se odreknem ako želim da uspijem u ovom sportu. Ispred mene je bio izbor: uspjeh ili kratkoročno zadovoljstvo, odlučio sam se za uspjeh.

Medalje su počele da se nižu u kadetskim danima, koje impresije nosiš iz tih dana?

Svjetsko kadetsko zlato mi je najdrža medalja, vjerujem da će i ostati do kraja moje karijere. Sa ove vremenske distance, zaista sam ponosan na sebe, jer sam već u prvim koracima, kada praktično ništa nisam znao o sportu i o samom takmičenju, uspio uspješno da odgovorim na "velike" zadatke. Ta medalja me je ohrabrila, dala mi je samopouzdanje.

Godinu za nama si završio sa srebrnim medaljama na Evropskom prvenstvu u Gvadalahari i Evropskim igrama u Minsku. Reci nam nešto o ovim takmičenjima...

Medalje sa ova dva takmičenja su mi omogućile da titula najboljeg sportiste države pripadne meni, to ih čini još vrijednijim. Nakon sreba na Evropskom prvenstvu, kvalifikovao sam se za Evropske igre, na kojim su nastupali osam najboljih karatista iz Evrope i ponovio rezultat sa Evropskog prvenstva. Žao mi je što nisam uspio doći do zlata, ali vjerujem da će i zlatna medalja zasijati na mojim grudima.

Poslije slavlja i malog odmora, vjerujem da "punim plućima" krećeš dalje. Što je ono što te očekuje u narednom periodu, koji su ti planovi, želje...?

Godina iza nas je obilježila moju karijeru kao najuspješnija godina do sada. I ova godina ima potencijala da bude još uspješnija, karate sport će se po prvi put naći na Olimpijskim igrama u Tokiju, i moja je želja da se pojavim na njima. Prije Olimpijade očekuje me Evropsko prvenstvo na kojem ću ciljati zlato, želja mi da se čuje naša himna i na Evropskom prvenstvu i na Olimpijskim igrama.

PROKLETIJE

Najljepši planinski vijenac na Balkanu

Prokletije su me uvijek mamile, izazivale strahopoštovanje. Nošen iskustvom sa planinarskih tura, i pored najveće želje, ponekad ne treba forsirati osvajanja nekih planinarskih vrhova. Život je čudan, namjesti mi slučajne susrete sa ljudima kojima je strast ono što je za mene strah. Pričom o Prokletijama sa Sanelom Škrjeljom krenulo je i moje osvajanje Prokletija, gorostasnog planinskog vijenca, poznatog kao Alpi na jugu Evrope, još uvijek nedovoljno istraženi, netaknuti biser prirode sa mnoštvom čarobnih dolina, kristalno čistih izvora smaragdne boje, prelijepih ledničkih jezera...

Tekst: Andrija Kasom
Fotografije: Sanel Škrjelj

Planinarenje čovjeka puni pozitivnom energijom, svaki odlazak na planine me preporodi, na dan sam predat prirodi i njenim ljepotama, u društvu izuzetno pozitivnih ljudi, zaljubljenici prirode ne mogu biti negativni. Uz svu viđenu ljepotu, ponekad neki detalj u nama izazove i strah ukoliko ne slijedimo uputstva vodiča. To se meni desilo osvajajući vijence Komova, prelazeći preko dužeg, uskog sipara. Iako smo bili upozoreni da ne

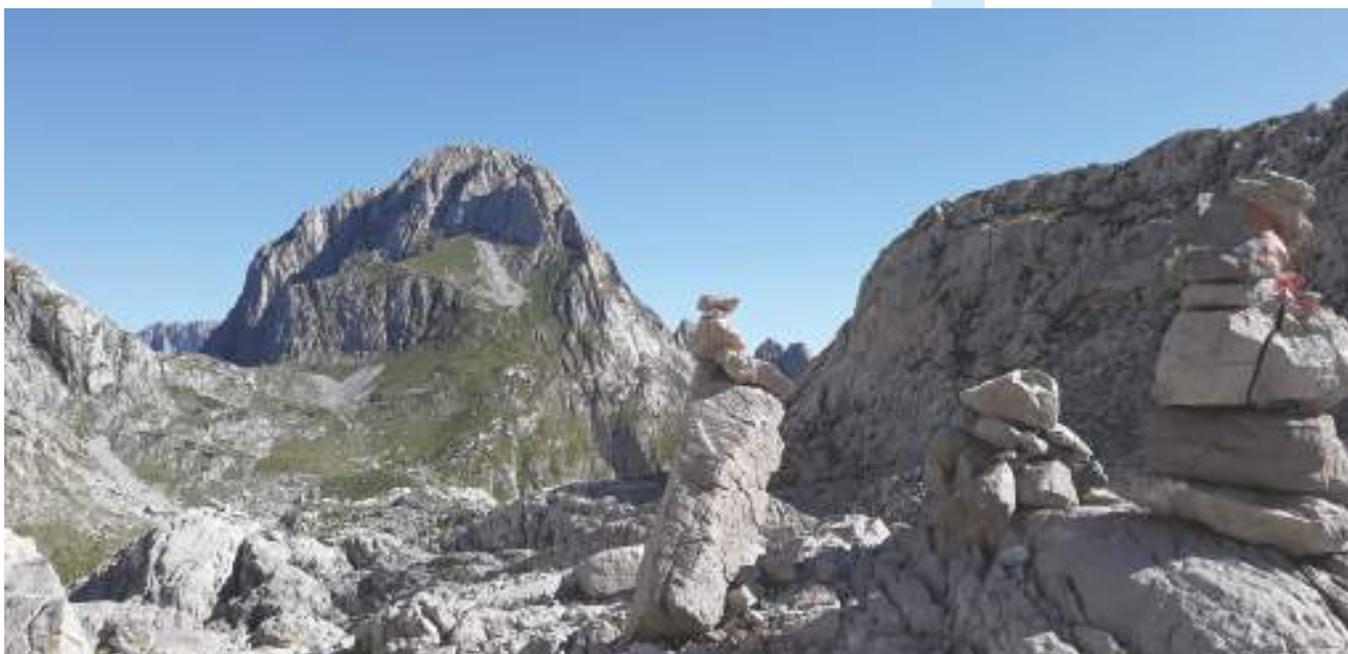

gledamo ni gore ni dolje, meni "đavo nije dao mira" neđe na sredini sipara pogled mi je odlutao gore-dolje, zablokirao me je, nijesam mogao ni naprijed ni nazad. Od tada sve ture dobro biram.

Taj doživljeni strah me je odbijao od Prokletija, iako je želja bila jaka.

Slučajni susret sa Sanelom Škrjeljom i njegova priča vodila me je stazama Prokletija, zagolicala mi je maštu.

Jedna eksurzija iz djetinjstva bila je dovoljna da se na prvi pogled očaram Prokletijama – započeo je Sanel svoju priču. Nakon dugog niza godina i mog aktivnijeg

bavljenja planinarenjem pojavila se želja da bliže istražim dragulj netaknute prirode koji je stidljivo skrivao svoju ljepotu i mamio svakog posjetioca predivnim ukrasima koji obiluju u ovom kraju. Osim šturih informacija koje sam imao i nakon mnogih razgovora sa iskusnim planinarima koji su prvi kročili u

područje Prokletija, saznao sam osnovne informacije, bile su dovoljne da zagolicaju moju želju u otkrivanju vrhova na horizontu Prokletija. Mnogi smatraju da su Prokletije posljednje neistraženo mjesto u Evropi, što ih čini još interesantnijim. Sve ovo je uticalo u donošenju odluke da krenem u novu

adrenalinsku turu i posjetim Nacionalni park Prokletije, koji je za mene predstavljao veliki izazov. Premda živim u Rožajama, uputio sam se prema Gusinju, a moj cilj je dolina Grebaje kao polazna stanica odakle sam planirao uspon na Volušnicu. Bilo mi je potrebno oko 90 minuta ugodne voznje. Kako sam se približavao dolini Grebaje, u ranim jutarnjim časovima, žarko su se isticali fascinantni vrhovi koji kao da izranjaju iz maglovite prelijepe doline. Polazna tačka mnogim planinarima, pa tako i meni, kreće upravo odavde. Iz doline Grebaje mnoge markirane planinarske staze vode prema mnogim vrhovima kako za početnike i avanturiste, tako i za iskusne planinare i alpiniste.

Idući prema vrhu Volušnica (1879 mnv) markiranom stazom nisam mogao zbog jutarnje magle da vidim nešto naročito.

U jednom trenutku se nebo otvorilo, vidio sam impozantnu vertikalnu stijenu sa desne strane masiva od vrhova Maja Can i Volušnica, a ispred vrh Očnjak (2185 mnv) koji je dominirao tog sunčanog dana. Taj pogled je na mene ostavio upečatljiv trag.

Nakon savladanog uspona prema vrhu sam imao priliku da doživim izuzetno lijep prizor, vidio sam prekrasne vrhove Karanfila i ostalih vrhova koji očaravaju na prvi pogled. Ova tura je bila dovoljna, zaljubio sam se u Prokletije na prvi pogled.

Na ovoj turi nijesam se zadržao, uslijedila je druga. Sa prijateljima sam krenuo na Hridsko jezero, smješteno u opštini Plav, iznad Babinog Polja koje se nalazi u srcu četinarske borove šume na visini od 1970 mnv, za koje mnogi tvrde da je jedno od najljepših u Crnoj Gori. Kada se nađete u neposrednoj blizini oduševiće vas, nestvarna ljepota netaknute prirode ovog jezera iznad koje se uzdiže Hridski krš 2358 mnv. Pošto se Prokletije prostiru na velikoj teritoriji između Crne Gore i Albanije nude mnoge vrhove iznad 2000+ mnv, a među njima, kao kameni gorostas, ističe se i dominira najvišočiji vrh Maja e Jezerces (Jezerski vrh). Toponimi u pograničnom dijelu dvije zemlje se prepliću na albanskom i crnogorskom jeziku, sa svojih 2694 mnv, koji se nalazi u srcu Prokletija, odakle se pruža nesvakidašnji prizor na mnoge vrhove ovog prekrasnog planinskog masiva.

Upravo prilikom uspona na najviši vrh Prokletija koji se nalaze na teritoriji Albanije, za one koji se odluče da ga posjete iz Crne Gore proćiće kroz bajkovitu dolinu Buni e Jezerces (Dolina jezera) u kojoj se nalazi 6 jezera čija ljepota oduzima dah.

Ono što je posebno interesantno je da u Nacionalnom parku Prokletije, nalaze 3 najveća vrha u Crnoj Gori, najvišočiji je Zla Kolata 2534 mnv, slijedi Dobra Kolata 2525 mnv, maja Rosit 2524 mnv.

Silaskom sa nekih od vrhova Prokletija dan se završava u prijatnoj atmosferi sa prijateljima uz logorsku vatru i nakon toga ugodan smještaj u nekim od eko bungalova ili hotela, a za one koji vole prirodu dovoljan je planinarski šator i vreća za spavanje pod vedrim nebom za koje planinari znaju reći da je hotel sa million zvijezda – zaključio je Sanel svoju priču.

Sanelova priča promijenila je moju odluku, savladala strah od Prokletija i jedva čekam da im se uputim, za početak, stazama za početnike.

PLAĆANJE RAČUNA BEZ PROVIZIJE PUTEM PORTALA EPCG.

JEDNOSTAVNO. BRZO. BEZBJEDNO.

Mudre misli

Volim one koji se smiju u problemima, koji iznalaze novu snagu u teškoćama, te postaju još hrabriji. U takvim uslovima uskogrudni posustaju, ali oni čija su sreća čvrsta, čija savjest opravdava njihova djela, spremni su da slijede svoje principe do smrti.

Leonardo da Vinči

Izdajica svog naroda je izdajica cijelog svijeta.

Narodna izreka

Ako je izgubljena jedna bitka nije izgubljen i rat.

Narodna izreka

Pobjeda je najslada kada već okusite poraz.

Malkolm Forbs

Slobodni ste ako vam je savjest čista.

Gete

Ljudi nijesu zatočnici sudbine, nego zatočnici vlastitog uma.

Frenkiln Ruzvelt

Nikad se ne čudim što vidim ljude zle, ali se često čudim što ih ne vidim da se stide.

Žarko Laušević

Pitanje nije ko će da mi dozvoli, već ko će da me zaustavi.

Ajn Rand

Oluje čine da hrastovi puštaju dublje korijenje

Džordž Herbert

tanja.nikcevic@epcg.com

71. KOLO NAGRADNE IGRE ZA ZAPOSLENE

Budi u toku budi u igri

Budi u toku - budi u igri

71. KOLO NAGRADNE IGRE ZA ZAPOSLENE

NAGRADE

Lovćen osiguranje AD

Godišnje osiguranje kuće ili stana

5 x Živko Andrijašević

„Istorija crnogorske elektroprivrede“

5 x Vladimir Jovanović

„Crnogorstvo“

Komisija za izvlačenje:

Tatjana Knežević Perišić

(Sektor za korporativne komunikacije)

Miodrag Vuković

(Sektor za korporativne komunikacije)

Koliko je transformatora zamijenjeno u HE „Perućica“?

NAGRADNO PITANJE

Pravila:

Pravo učešća u nagradnoj igri imaju samo zaposleni u EPCG koji tačno odgovore na pitanje i pošalju kupon sa odgovorom i ličnim podacima. Svaki zaposleni može poslati samo jedan kupon. Svi koji pošalju dva ili više kupona, kao i oni koji pogrešno odgovore na pitanje, biće diskvalifikovani. Nagradnu igru priređuje Sektor za korporativne komunikacije, te zaposleni u njemu ne mogu učestvovati.

Kupone je potrebno poslati najkasnije do 15. oktobra na adresu EPCG, Sektor za korporativne komunikacije, Vuka Karadžića 2, Nikšić, sa naznakom „za nagradnu igru“, ili ubaciti u za to predviđene kutije.

Dobitnici će biti kontaktirani po izvlačenju, a njihova imena objavljena u narednom broju lista Elektroprivreda.

DOBITNICI 70. KOLA:

Lovćen osiguranje AD

Marko Zajović (FC Snabdijevanje)

Živko Andrijašević

„Crnogorska istorija“

Sonja Popović (Direkcija)

Živko Andrijašević

„Istorija crnogorske elektroprivrede“

Vesna Antunović (Direkcija)

Vladimir Jovanović „Ubiti knjaza.

Bombaška zavjera 1907 – 1908“

Slavko Bijelović (FC Snabdijevanje)

Božidar Živković (FC Snabdijevanje)

Duško Milović (Direkcija)

Budi u toku
budi u igri

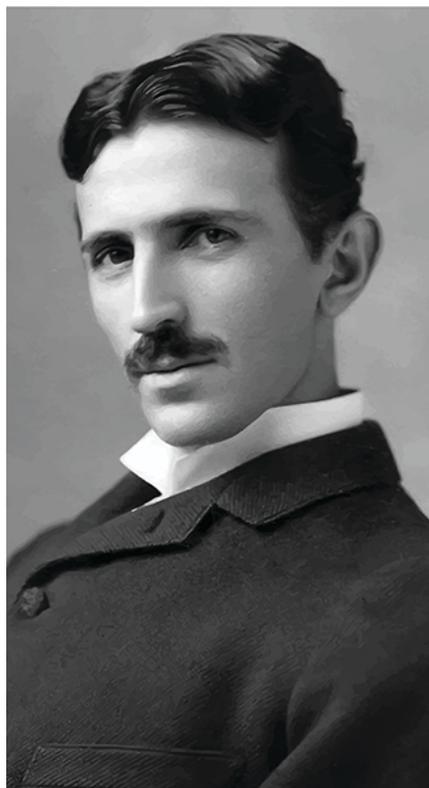
IME I PREZIME: _____

POSLOVNA JEDINICA: _____

BROJ TELEFONA: _____

E-MAIL: _____

ODGOVOR: _____

Tesla

Htio sam osvjetliti čitavu Zemlju. U njoj je dovoljno elektriciteta da postane drugo Sunce. Svjetlost bi sijala oko ekvatora, kao prsten oko Saturna. Ljudski rod nije sazrio za veliko i dobro. U Kolorado Springsu napojio sam Zemlju elektricitetom. Isto tako je možemo napojiti i drugim energijama, kao što su pozitivne psihičke energije.

One su u muzici Baha ili Mocarta, ili u stihovima kod velikog pjesnika. U Zemljinoj unutrašnjosti postoje energije vedrine, mira i ljubavi; njihovi

izrazi su cvijet koji raste iz zemlje, hrana koju dobijamo iz nje i sve ono što je čini čovjekovim zavičajem. Ja sam proveo godine tražeći način na koji bi te energije mogle da utiču na ljude. Ljepota i miris ruže mogu se uzimati kao lijek, a sunčevi zraci kao hrana.

Život ima beskonačan broj vidova, a dužnost naučnika je da ih pronalazi u svakom obliku materije. Tri stvari su bitne u tome. Sve što činim je traganje za njima. Znam da ih neću naći, ali neću ni odustati od njih.

INFORMACIJE, PODACI I PLAĆANJE RAČUNA BEZ PROVIZIJE PUTEM MOBILNE APLIKACIJE EPCG.

Besplatna aplikacija za Android
i iOS sisteme.

**JEDNOSTAVNO.
BRZO.
BEZBJEDNO.**

